

- Lietuvos Generalinė prokuratūra gegužės 1-ąją patvirtino gavusi Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio prašymą iškelti bylą dėl jo parašo suklastojimo bei apšmeižimo. Kad iškeltų bylą, prokurorai turi nustatyti pareiškėjo tvirtinimų teisingumą; procesinis sprendimas turi būti priimtas per dešimtį dienų. Sprendimui priimti gali būti skiriamos dokumentų ekspertizės. Prašymą iškelti bylą dėl klastojimo ir šmeižto V. Landsbergis Generalinei prokuratūrai parašė balandžio 28 d., kai neseniai į laisvę išėjęs verslininkas Jonas Urka paskelbė, esą jis prieš penkerius metus per dabar jau mirusį akademiką Raimundą Rajecką paskolino V. Landsbergiui 100 tūkst. dolerių. J. Urka kaip V. Landsbergio skolos tariamą įrodymą pateikė 1995 m. gegužės 20-sios "paskolos sutartį", neva pasirašytą V. Landsbergio. Tariamoje sutartyje trūksta tokiems dokumentams būtinų - skolintojo ir skolininko adresų, asmens kodų. Be to, joje klaidingai nurodyti V. Landsbergio gimimo metai. V. Landsbergis tvirtinimus apie tariamą jo skolą pavadino "kliesdesiais".

- Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis dalyvaus NATO pajėgų Europoje pasikeitimo ceremonijoje, kuri įvyks Briuselyje. Gegužės 3 d. JAV generolą Wesley Clark oficialiai pakeitė generolas Joseph Ralston, iki šiol ėjęs JAV Jungtinio štabo komiteto pirmininko pavaduotojo pareigas.

- Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) pirmininku menka persvara išrinktas parlamentararas Vytautas Bogušis. Tai paaiškėjo po antrojo rinkimų rato, kuris surengtas balandžio 29 d. Lietuvos Seime vykusiame MKDS steigiamajame suvažiavime. Už V. Bogušį, kuris buvo laikomas neformaliu moderniųjų krikščionių demokratų vadovu, balsavo 93 suvažiavimo delegatai, už politologą ir diplomata Egidijų Vareikį - 87.

- Nuo balandžio 30 d. beveik sustabdyta Mažeikių naftos perdirbimo gamykla gegužės 1 d. vėl pradėjo gauti žaliavą, tačiau kada bus atnaujintas naftos perdirbimas, kol kas neskelbiama. Koncerno "Mažeikių nafta" Komunikacijos tarnybos vadovė Virginija Kristinaitienė pranešė, kad balandžio 30 d. dėl žaliavos trūkumo buvo sustabdyta visa gamykla, išskyrus vieną įrenginį, kuris palaiko nepertraukiamą bitumo gamybą.

- Komunistinė Kuba gali suardyti Lietuvos planus šiemet sėkmingai baigti derybas dėl stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO). Dienraštis "Kauno diena" pranešė, kad prieš kelias savaites Kuba netikėtai paprašė derybų su Lietuva dėl laisvos prekybos. Nuogaustaujama, kad daug cukrašvendrių auginanti ir PPO priklausanči valstybė gali pareiklauti išskirtinių sąlygų eksportuoti savo cukrų į Lietuvą.

LIETUVOS PREZIDENTO METINIS PRANEŠIMAS, SKAITYTAS Š.M. BALANDŽIO 20 D. LIETUVOS SEIME

Pone Seimo Pirmininke, didžiai gerbiamas Lietuvos Respublikos Seime, pilietės ir piliečiai,

Jau antrą kartą kreipiuosi į Jus savo metų kalba, mėgindamas aptarti klausimus: kokia mūsų dabartinė padėtis, ką šiandien bendromis pastangomis turime nuveikti savo ir savo vaikų gerovei?

Naujo amžiaus ir naujo tūkstantmečio išvakarėse šie klausimai mums, Lietuvos tautai, yra itin svarbūs. Jau dešimtį metų išgyvename esmingų permąnų laiką: keičiasi visuomenės gyvenimo sandara, ūkiniai žmonių santykiai, tautos kelio kryptys. Šios permainos tokios greitos, kad ne visada spėjame jas apmąstyti, paveikti, nukreipti norima linkme.

Daliai žmonių jos atrodo nesuprantamos ir bauginančios, įprastą gyvenimą griaujančios. Skaitydamas Lietuvos piliečių laiškus, pastebiu juose vis daugiau netikrumo ir nusivylimo. "Mes grįžtame į balanso gaidynę", "tikėjimės gerų permąnų, bet gyvenimas smarkiai pablogėjo ir eina dar blogyn", "anksčiau neturėjom laisvės, bet buvo duonos; dabartinė laisvė naudojasi tik valdininkai", - tai autentiškos Lietuvos žmonių mintys. Sparti mūsų tikrovės kaita kartais išmuša iš pusiausvyros net intelektualus ir politikus. Todėl darosi būtina atitolti nuo emocijų retorikos kovų ir ramiai, blaiviai analizuoti dabarties pokyčius, projektuoti tolimesnį tautos ir valstybės kelią.

Praėję 1999-ieji metai mums buvo sunkūs. Per šiuos metus kaip niekad išryškėjo ir nepriklausomybės dešimtmečio laimėjimai, ir sudėtingos mūsų visuomenės bei valstybės problemos. Lietuvos ūkis, kad ir patyręs didelių nuostolių, išlaikė Rusijos krizės egzaminą. Deja, šio egzaminą neišlaikė mes, šalies valdžia. Nesugebėjome ne tik suformuoti realaus praėjusių metų biudžeto, bet ir laiku jo pataisyti.

Tik tada, kai kilo akivaizdi grėsmė valstybės finansiniam ir ūkiniam stabilumui, Seimo dauguma, kad ir vėluodama, kad ir patyrusi rimtą vidaus krizę, prisirišė atsakomybę už padėtį šalyje. Vyriausybės darbe ėmė ryškėti naujo tvarkymosi galimybių.

Prezidentas Valdas Adamkus ruošiasi skaityti metinį pranešimą

Tikiuosi, kad dabartinis ministrų kabinetas prireikus pajėgs laiku taisyti savo klaidas, jei bus būtina, patikslinti ir šių metų biudžetą.

Mūsų valstybės raidą pernai įvertino tarptautinė bendruomenė. Balandžio mėnesį Washingtono NATO valstybių vadovai įvardijo Lietuvą kaip aktyviai narystės siekiančią šalį ir suteikė vilties, kad mūsų priėmimo į šią organizaciją klausimas bus svarstomas jau 2002 metais. Gruodžio mėnesį Helsinkyje Lietuva buvo pakviesta derėtis dėl narystės Europos Sąjungoje. Tai viena - viltingoji praėjusių metų pusė. Kita - daug sudėtingesnė ir skaudesnė, pažymėta krizės ženklais.

Pernai net 4,1 nuošimčio sumažėjo Lietuvos bendrasis vidaus produktas. Didėjo ir šiuo metu iki 13 milijardų litų išaugo valstybės skola. Ir paradoksalu, ir dėsninga, kad krizės ženklai išryškėjo dešimtaisiais nepriklausomybės metais. Jie rodo ne ką kita, o neįgyvendintų reformų kainą. Kainą politikos, pataikavusios praeitės inercijai ir permąnų baime.

Šiandien vis aiškiau matyti, kiek daug netekome, laiku nepertvarę savo energetikos ūkio ir kitų valstybinių monopolijų, neįdiegę efektyvios vadybos pagrindinėse valstybės gyvenimo srityse. Kiek praradome, tušiais pažadais maitindami Lietuvos kaimą. Kiek jaunimo palikome be išsilavinimo ir profesijos, sulėtinę numatytus švietimo

reformos darbus. Kiek žmonių ateityje neteks saugesnės senatvės, delsiant pertvarkyti socialinės apsaugos sistemą. Ar turime dabar tiek bedarbių, jei daugiau dėmesio būtume skyrę smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti?

Kaip demokratinės šalies piliečiai turėtume pamąstyti, ar dalies abejotinių politinių sprendimų nesame įtakoję patys. Juk nerealų praėjusių metų valstybės biudžetą Vyriausybė parengė atsižvelgdama ne į ūkio išgales, bet į šalies institucijų prašymus.

Manau, kad dabartinis valstybės gyvenimas būtų daug stabilisnis, jei politikų ir visuomenės dialogas išvengtų tuščių pažadų ir nepagrįstų lūkesčių. Tik nuoga tiesa šiandien gali apsaugoti mus nuo dar didesnių rytdienos klaidų.

Ilgokai nepripažintas pernykštis ūkio nuosmukis sukėlė skaudžių socialinių padarinių. Žlugusio praėjusių metų biudžeto skolos ir šių metų nepritekliai prislėgė švietimą, socialinę ir sveikatos apsaugą, policiją. Neregėtai padidėjo bedarbystė. Padaugėjo skurdo.

Ūkiniai ir socialiniai sunkumai dar labiau išryškino senokai užsitiesusią atskirų valstybės sričių valdymo krizę. Nusikaltamas neūkiškumas, būtinų sprendimų atidėliojimas, asmeninės atsakomybės vengimas - akivaizdžiausi šios krizės bruožai. Nugyventos valstybės (nukelta į 4 psl.)

LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO AŠTUONIASDEŠIMTMEČIO MINĖJIMAS KAUNE

Per Atvelykį Kaune vyko Nepriklausomos Lietuvos Steigiamąjo Seimo 80-ties metų sukaktis.

Šalies Steigiamasis Seimas 1920 metais buvo išrinktas tiesioginiuose rinkimuose visų Lietuvos gyventojų, o pirmajame jo posėdyje 1920 metų gegužės 15 d. buvo priimta Nepriklausomybės deklaracija. Iki išrenkant Seimo pirmininką Aleksandrą Stulginskį, pirmininkavo Marija Petkevičaitė-Bitė. Steigiamasis Seimas priėmė Lietuvos Konstituciją, įvedė nacionalinę valiutą litą, priėmė ir iš esmės įvykdė žemės reformą, pasiekė Lietuvos valstybės pripažinimą tarptautiniu mastu. Tuometinis Seimas vyko buvusioje Mergaičių gimnazijoje (dabartinėje Maironio vidurinė mokykloje).

Steigiamąjo Seimo sukakties proga Kauno arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šventos Mišios už Steigiamąjo Seimo narius. Skambant A. Bražinsko melodijai, kurią atliko "Ainių" ansamblis, buvusios Prezidentūros sodelyje padėta gėlių prie Steigiamąjo Seimo pirmininko, prezidento Aleksandro Stulginskio paminklo. Gėlės taip pat padėtos prie pirmojo ir paskutiniojo tarpukario Nepriklausomos Lietuvos prezidento Antano Smetonos bei prezidento Kazio Griniaus paminklų. Ta proga gėlės buvo padėtos ant Prezidento Aleksandro Stulginskio, kitų Steigiamąjo Seimo narių Mykolo Šleževičiaus, Jono Staugaičio, Kazio Škirpos ir Stepono Kairio kapų Panemunės ir Petrašiūnų kapinėse.

Buvusioje devintojoje baterijoje - dabartinės Kauno aukštesiosios meno mokyklos teritorijoje Steigiamąjo Seimo garbei 1920 metais buvo pasodinti penki ažuoliukai. Dabar šiame miesto kampelyje buvo prisiminti vyskupo Juozo Tumono Vaizganto atsiminimų žodžiai: "Miškų galvos, žinomojo gamtos žinovo ir mėgėjo P. Matulionies sumanymu, IX baterijoje, gale Malūnų gatvės, ten už Prezidento namų, kur pats gražiausias Kauno reginys, kalnagalyje padaryta bulvorkiukas: išvedžiota takeliai, pridiegta liepelių. Ir Lietuvos savaranku-

mui, ir jo Seimui paminėti sumanyta idiegti penki ažuoliukai, lazdos drūtumo. Visas bulvorkiukas skendo vainikuose, elegantiškai Jomantos sudarytuose. Visas sumanymas ir atlikimas turėjo grynai mistikinę reikšmę ir pobūdį. Dalyvavo ir sveimtataučiai, visai nebodami oro. Medelius išodino Prezidentas Smetona ir Vyriausiasis vadas Galvydis. Kalbėjo tam tikroje dvasioje pats Prezidentas, Mykolas Biržiška vilniečių vardu, Vydūnas, Ysakas ir "Tautos" redaktorius Tumas. Dalyvavo Laisvasis universitetas, skautai ir šauliai su savo orkestru. Kalbomis jie atsakinėjo "Valio" ir Tautos himnu".

Deja, po poros metų laikraštis "Lietuvos žinios" rašys: "Bet užlipkite į tą kalną, ir paregėsim, kad tų ažuolių jau taip, kaip nėra. Palikti be priežiūros jų didžiama sunykę, ožkos juos turbūt nugraužė. Argi Steigiamąjo Seimo prezidiumas neišras priemonių tam mūsų paminčiai apsaugoti?" Balandžio 30 d., toje vietoje, kurioje, pasak amžininkų ir miškininkų liudijimo, esą išlikęs vienas Steigiamąjo Seimo pasodintas ažuolas (jis buvo apjuostas tautine juosta), Seimo kancleris Jurgis Razma, Kauno miesto meras Vytautas Štusauskas ir mero pavaduotojas Gedminas Jankus, Lietuvai pagražinti draugijos pirmininkas Juozas Dringelis, garbės pirmininkė Birutė Federavičienė ir Kauno skyriaus pirmininkas Gintaras Slavinskas bei Lietuvos skautų pirmijos pirmininkas, Lietuvos šaulių sąjungos Kauno skyriaus vadas Romualdas Dunauskas pasodino penkis ažuoliukus. Jų sodinimo metu grojo miesto pučiamųjų orkestras "Ažuolynas" muzikantai, šoko šokėjos.

Prie Kauno valstybinio muzikinio teatro atidengta Atminimo stela, skelbianti, kad "Šiuose rūmuose 1920 m. gegužės 15 d. įvyko Lietuvos Steigiamąjo Seimo pirmasis posėdis, kuriam buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo deklaracija. Posėdžiui pirmininkavo Gabrielė Petkevičaitė". Stelą (skulptorius Stasys Žirgulis) atidengė Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Kauno (nukelta į 6 psl.)

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ UŽSIBRĖŽIA LIETUVIŲ KALBĄ ĮTVIRTINTI KOMPIUTERIUOSE

Lietuvos vyriausybė patvirtino Lietuvių kalbos informacinę programą 2000-2006 metų programą. Tikimasi, kad ji padės vieną seniausių indoeuropiečių kalbų įtvirtinti kompiuterių programinėje įrangoje. Valstybinės kalbos komisijos pirm. Danguolės Mikulėnienės teigimu, ši programa reikalinga tam, kad lietuvių kalba patektų į kompiuterinę erdvę, antraip jai gresia išnykimas.

Absoliuti dauguma Lietuvoje naudojamų kompiuterių turi programas, kurių aprašymai ir vartotojo sąsaja yra anglų kalba.

Kaip svarbiausią programos uždavinį D. Mikulėnienė pabrėžė kompiuterinių programų sulietuvinimą. Tai, jos teigimu, yra Vyriausybės lygio uždavinys, nes reikia derėtis su bendrovėmis, tiekiančiomis į Lietuvą kompiuterinę techniką.

Programoje užsibrėžiama sulietuvinti "Windows" ir "Microsoft Office" programas, interneto elektroninio pašto ir naršymo, telekonferencijų programinę įrangą.

Valstybinės kalbos komisijos

pirmininkės teigimu, jau yra pavyzdžių, kai kompiuterinės programos parengiamos nedidelių tautų kalbomis. Kaip pavyzdį ji minėjo "Microsoft" bendrovės baskų kalba parengtą operacinę sistemą "Windows 95" arba katalonų kalba parengtą "Windows 98".

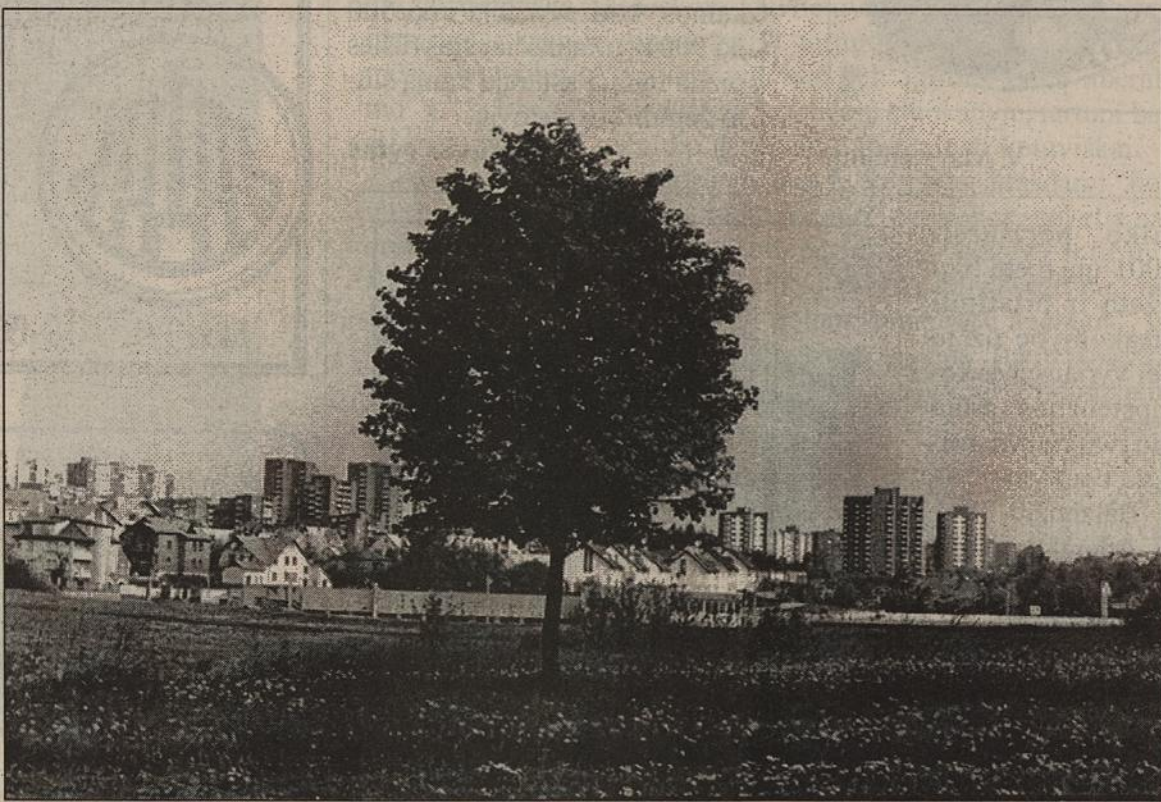
Vyriausybės programoje užsibrėžiama sukurti kompiuterių programas, kurios automatiškai verstų tekstus į lietuvių kalbą iš anglų, vokiečių ir prancūzų kalbų ir atvirkščiai.

Pasak D. Mikulėnienės, Europos Sąjunga yra pasiryžusi išlaikyti daugiakalbystę ir daugiatautiškumą, tačiau sakė nežinanti, kiek lėšų reikės šešerių metų trukmės programos įgyvendinimui.

"Kalba yra tautinė vertybė, ir jos išsaugojimas taip pat kainuoja", sakė D. Mikulėnienė.

Pasak jos, šių metų Lietuvos biudžete programos pradžia yra numatyta 100 tūkst. litų. Taip pat ketinama ieškoti papildomų finansavimo šaltinių, nes ES ir Europos Taryba remia nacionalinių kalbų išsaugojimą.

ELTA

Vilnius, Baltupiai

A. Balbieriaus nuotr.

Žemaičių kultūrinis sąjūdis Lietuvoje tęsiasi

(pradžia nr. 15)

Akademinių žemaičių jaunimo korporacija "Samogitia"

Žemaičių akademinių jaunimo korporacija "Samogitia" Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje įregistruota 1996 m. gruodžio 24 d.

Korporacija "Samogitia" - nepolitinė, nevyriausybė, savarankiška visuomeninė organizacija, kurios veikloje gali dalyvauti įvairių tautybių, religijų ir pažiūrų žmonės nuo 16 metų amžiaus.

Žemaičių akademinių jaunimo korporacijos "Samogitia" įsteigimas - pirmas bandymas atkurti (1920-1940 m.) Lietuvos aukštosiose mokyklose veikusių žemaičių studentų korporacijų kultūrinio ir švietėjiško darbo tradicijas, įtraukti besimokančių žemaitijos jaunimą į žemaičių kultūrinį ir mokslinį judėjimą, sudaryti geresnes sąlygas mokytis ir bendrauti žemaitijos krašto istoriniu ir kultūriniu paveldu besidomintiems ir ši paveldą saugantiems, ji populiariauantiems jauniems žmonėms, nukreipti gabų akademinių ir kitą jaunimą studijuoti ne tik savo krašto praeitį ir dabartį, bet ir užsienio šalių regionų kultūrinio judėjimo, ekonomikos tradicijas ir pasiekimus, populiariau, ugdyti būsimus žemaičių krašto tyrinėtojus ir mokslininkus, visuomenės veikėjus, stiprinti nepriklausomą ir vieningą Lietuvos valstybę. "Samogitia" centras įsikūręs Vilniuje: Mėsinių g. 5, Vilnius LT-2001. Tel./faksas: 619670.

Korporacijos nariai yra įvai-

riose Vilniaus aukštosiose mokyklose besimokantys studentai bei akademinių jaunimas, besimokantis ir dirbantis įvairiose žemaitijos apskrityse. Korporacijos pirmininkė - etnomuzikologė, Lietuvos Muzikos akademijos magistrantė Loretė Mukaitė. Ji vadovauja ir žemaičių jaunimo folkloro grupei "Virvytė", kuri sudaro korporacijos branduolį. Ansambelis nemažai koncertuoja, dalyvauja žemaičių kultūros draugijos ir žemaičių akademijos bei kituose renginiuose. 1997 m. vasarą korporacija organizavo kompleksinę ekspediciją Mosėdyje (Skuodo raj.), dalyvavo tarptautiniame baidarininkų sąskrydyje Lenkijos respublikoje (organizatorius - Gdanske veiktantis švento Maksimilijano namai).

1998-1999 metais korporacija įgyvendino kultūrinius švietėjiškuosius projektus "Žemaičių akademinių jaunimo kultūriniai sambūriai XVIII-XX amžiais", "Lietuvos ir Lenkijos ilgamečio bendradarbiavimo pėdsakai senesiuose žemaitijos dvaruose", "Žurnalistikos ir atskirų jos žanrų samprata Lietuvoje ir Lenkijoje". Ta proga 1998 m. rugpjūčio 6-16 dienomis organizuota žemaitijos jaunimo ir Lenkijos Respublikos Pamario kašubų kultūrinio susivienijimo Studentų keliautojų klubo ekspedicija po senuosius žemaitijos dvarus ir miestelius. Ekspedicijoje dalyvavo ir 11 žemaitijos vidurinių mokyklų kraštotyrininkų. Korporacija daug kuo prisidėjo ir įgyvendinant projektą "Kašubai ir žemaičiai vieningoje Europoje", kuris 1998 m. spalio 5-9 dienomis vyko Gdanske. 1999 metais kartu su Lenkijos pamario kašubų kultūrinio susivienijimu, Gdanske Šv. Maksimilijano Kolbės namais įgyvendinti 6 bendri tarptautiniai kultūriniai projektai. Toks bendradarbiavimas vyksta ir 2000-aisiais metais: pirmosiomis sausio mė-

nesio dienomis grupė žemaitijos regiono jaunųjų žurnalistų buvo pasiūsta į Gdanską, kur vyko tarptautiniai jaunųjų žurnalistų, rašančių savivaldybių gyvenimo klausimais, kursai. Šio projekto turinio darbo rezultatas - vokiečių, lenkų ir lietuvių kalbomis išleistas bendras kursų dalyvių žurnalas.

Korporacija aktyviai prisideda rengdama spaudai žemaitiškų leidinius. Kartu su žemaičių kultūros draugija ir žemaičių akademija korporacija leidžia ketvirtinį "Žemaičių žemės" žurnalą, rašo mokslo darbus, straipsnius, žemaitijos istorijos, kultūros temomis Lietuvoje ir užsienyje.

Per pastaruosius du metus korporacijos sukaupė patirtis parodė, kad ji yra pajėgi įgyvendinti ir didesnes apimties projektus. Palaipsniui keičiasi ir pagrindinės korporacijos veiklos kryptys. Artimiausiais metais planuojama daugiau įgyvendinti socialinių-educacinių projektų, nes Lietuvoje gana aktuali jaunų žmonių bedarbių problema. 1998 m. korporacija įsijungė į žemaičių kultūros, akademinių jaunimo ir vaikų paramos fondo veiklą, yra šio fondo viena steigėjų.

Žemaičių kultūros, akademinių jaunimo ir vaikų paramos fondas

Žemaičių kultūros, akademinių jaunimo ir vaikų paramos fondas - ne pelno organizacija, juridinis asmuo, kuris laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų. Fondas įsteigtas 1998 m. gegužės 11 d. Fondas yra narių neturinti organizacija, kurios veiklos tikslas - parama mokslo, kultūros, švietimo, meno, socialinės globos ir rūpybos sritims, kultūrinė ir edukacinė veikla.

Fondo valdybos pirmininkė - literatūrologė, Lietuvos nacionalinės ir "santarvės" premijos laureatė, profesorė Viktorija Daujotytė-Pakerienė.

Žemaičių kultūros, akademinių jaunimo ir vaikų paramos fondo adresas: Mėsinių g. 4, Vilnius 2001. Tel./fax: (8-22) 619670. (pabaiga kitame nr.)

Lietuvių Fondo narių suvažiavimo nutarimai

Lietuvių Fondo 37-sis metinis narių suvažiavimas, įvykęs 2000 m. balandžio 15 d. Pasaulio Lietuvių Centre Lemon-te, IL, išklaušęs Lietuvių Fondo Tarybos, Patikėtinųjų tarybos, Valdybos, Kontrolės komisijos ir kitų komisijų bei įgaliotinių pranešimus bei suvažiavimo dalyvių pasisakymus, priėmė šiuos nutarimus:

1. Suvažiavimas dėkoja Lietuvių Fondo nariams už nuolatines aukas didinant pagrindinį kapitalą, testamentu sudarytojams už palikimus Lietuvių Fondui, spaudai, radijui ir televizijai už informacijas visuomenei. Visų dėka Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas šių metų pradžioje peraugo dešimties milijonų dolerių sumą. Suvažiavimas džiaugiasi 1999 metais gautais įnašais ir dėkoja Lietuvių Fondo vadovybei, ypač Tarybos ir Valdybos pirmininkams Algirdui Osčiui ir Rūtai Staniulienai bei jų talkininkams už pastangas pasiekti ir perviršyti dešimtį milijonų dolerių.

2. Suvažiavimas pritaria, remia ir kviečia visus lietuvius padėti Lietuvių Fondo Tarybai ir Valdybai ateityje padėti pasiekti dvidešimties milijonų dolerių pagrindinį kapitalą, kad būtų galima dar daugiau remti liuanistinį švietimą, kultūrą, jaunimą, aukštąjį mokslą ir kitus svarbius išsilavinimo bei Lietuvos reikalus.

3. Suvažiavimas pasisako, kad LF Pelnos skirstymo komisija ir toliau ypatingą dėmesį kreiptų į išsilavinimo liuanistinį švietimą, mokyklinę priemonę, knygas, mokytojų studijas ir pačių mokyklų paramą.

4. Suvažiavimas primena, kad vienas iš Lietuvių Fondo tikslų yra remti lietuvišką kultūrą, ir todėl prašo LF vadovybę, ypač LF Pelnos skirstymo komisiją, kreipti dėmesį ir dosniai remti lietuvių ansamblius, choras, dainų vienetus, šokių grupes, muzikus ir kitus kultūrinės veiklos vienetus.

5. Suvažiavimas pasisako, kad ir šiais metais LF Pelnos

skirstymo komisijos reikšminga pinigų dalis būtų paskirta lietuvių spaudai, radijui, televizijai ir kitoms informacijos įstaigoms, nes jos buvo ir yra pagrindiniai visos lietuviškos veiklos palaikytojai.

6. Suvažiavimas dar kartą prašo visus lietuvius sudaryti testamentus, atidaryti bankuose "trust" sąskaitas, arba kitokiais būdais dalį ar visą savo turtą palikti Lietuvių Fondui, kad jų įnašai bei palikimai ir toliau remtų išsilavinimo ir Lietuvos švietimą, kultūrą ir jaunimą.

7. Suvažiavimas pakartotinai prašo, kad visos lietuvių šeimos kvieštų arba patys naujais Lietuvių Fondo nariais įrašytų savo vaikus, vaikėčius, gimėnėlius ir Lietuvių Fondo stipendijas gavusius studentus, nes tuo pratęsime Lietuvių Fondo ir išsilavinimo gyvastį.

Nutarimų komisija: dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Gediminas Balukas, Vytautas Kamantas, dr. Ferdinandas Kaunas, Vytenis Kirvelaitis, dr. Petras Kisieliū

Konkursas Lietuvos moksleiviams

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijoje nuo šiol kasmet bus rengiamas amerikietės rašytojos Janet Bonn anglų kalbos konkursas. Pirmosios keturios jo nugalėtojos laimėjo nuo 90 iki 55 dolerių. Visas prizinis fondas buvo 295 doleriai. Konkurso sumanytoja mokytoja Alma Čyrienė laimėjo Lietuvos anglų kalbos mokytojų ir dėstytojų asociacijos konkursą, ir buvo apdovanota kelione į Ameriką. Ten ji buvo apgyvendinta 70-metės rašytojos Janet Bonn namuose. Vėliau Rašytoja, mėgstanti keliauti, apsilankė Lietuvoje. Tuomet ir gimė mintis rengti tokius konkursus. Šiaulių gimnazijose ir mokyklose jau pagarsėjęs Australijoje gyvenančios tautietės Izoldos Poželaitės-Davis finansuojamas rašinių konkursas. **Lietuvos aidas**

Pieno rinka Lietuvoje bus laisva

Nuo gegužės 1 d. Lietuvoje nebus reguliuojamos pieno supirkimo kainos. Dėl kainos taris Pieno gamintojų asociacija ir pieno perdirbimo įmonės. Žemės ūkio ministerija iki birželio 15 d. stebės šį procesą ir po to pateiks išvadas, ar reikalingas tolesnis Vyriausybės kišimasis į šią rinką. Pereiti prie laisvos rinkos pienininkystėje paskatino pieno perdirbėjų nesugebėjimas laiku atsiskaityti su žaliavos tiekėjais. Iki šiol už aukščiausios rūšies pieną mokėjo Vyriausybės nustatyta kaina - 650 lt. už toną, o už pirmos rūšies - 560 lt. Dabar deramasi dėl kainos, kuri svyruoja nuo 500 iki 900 lt. už aukščiausios rūšies pieno toną. Pastarąją kainą siūlo žemdirbių atstovai.

Lietuvos rytas

Velykų stalas

V. Magio nuotr.

Lietuvos Seimo rinkimai vyks spalio 8 dieną

Eiliniai Lietuvos Seimo rinkimai vyks spalio 8 dieną. Dekretu dėl parlamento rinkimų surengimo prezidentas Valdas Adamkus pasirašė balandžio 28 d. Konstitucija skelbia, kad eiliniai Seimo rinkimai rengiami ne anksčiau kaip prieš du mėnesius ir ne vėliau kaip prieš mėnesį iki pasibaigiant Seimo narių įgaliojimams. Šio parlamento kadencija baigiasi lapkričio 25 dieną, todėl rinkimai turi vykti tarp rugšėjo 25 ir spa-

lio 25 dienos.

Įstatymai numato, kad Seimo rinkimai turi vykti sekmadienį. Prezidento patarėjo Dariaus Kuolio teigimu, pasirinkdamas spalio 8-ąją, šalies vadovas siekia užtikrinti stabilumą valstybėje, keičiantis Seimo sudėčiai ir Vyriausybei.

Pasak patarėjo, spalio pradžioje įvyksiantys rinkimai leistų gruodžio viduryje Lietuvai turėti naują ministrų kabinetą. Naujoji Vyriausybė turėtų

laiko peržiūrėti 2001-ųjų metų biudžetą ir prisiimti atsakomybę už jo bei Vyriausybės kompetencijoje esančių valstybės reikalų tvarkymą.

Balandžio 28 d. V. Adamkus laišku informavo Vyriausiąją rinkimų komisiją apie savo sprendimą dėl rinkimų datos bei pasiūlė pakartotinius rinkimus rengti po dviejų, o ne po trijų, kaip iki šiol, savaitių.

Teisės aktuose pakartotinių rinkimų data nėra apibrėžta,

Lietuvos Seimo rūmuose prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dekretą dėl sekančių parlamento rinkimų

tačiau iki šiol tradiciškai jie vykdavo po trijų savaičių.

Prezidento rinkimų antrasis turas vyksta, praėjus dviem savaitėms nuo pirmojo.

BNS

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RA A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYER FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informaciją

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENITĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuotūra

Mūsų Emaus

Emaus mokinių istorija, papasakota evangelisto Luko, yra iš tų, kurios visuomet klydo taikinį tarsi taiklaus šaulio strėlė. Kurių nepavyksta pamiršti ar

apsimesti nieko neišgirdus, nieko nesupratus. Ši istorija moka mus pagauti. Jai skirta per amžius dovanoti ikvėpimą poetams bei menininkams. Ir visai nekeista, nes ją užrašęs žmogus pats buvo didis poetas ir menininkas, kad ir kaip mes stengtumės evangelistą Luką vadinti tai gydytoju, tai Bažnyčios istoriku. Mokslo vyrai negadina popieriaus panašius dalykus. Reikia būti menkam istorikui, kad imtum domėtis saulėlydžiais ir paprastą, atsiktinę vakariene paverstum kažin kokiū stebuklų ir ženklų visoms ateinančioms krikščionių kartoms. Tai jau poeto pašaukimas.

Evangelistas Lukas ir nevaizduoja rašęs laikraščio reportažą apie vieną pomirtinį Jėzaus pasirodymą apaštalams. Jam visai nerūpi pateikti smalsiam skaitytojui kuo gausiau idomių, intriguojančių smulkmenų apie tokį nekasdienišką nutikimą. Pasakojime iš tiesų daugiau užuominų, mįslių bei nutylėjimų negu konkrečios faktų kalbos. Antrasis Emauso mokinytis, Kleopo draugas, regis, tyčia paliekamas be vardo. Dar labiau nusiviliame Luko istoriku, kai pamėginame išsiaiškinti, kur yra pats Emaus kaimas, tapęs nuostabaus Viešpaties apsiėmimo vieta. Nors Evangelija pažymi, kad jis buvęs 60 stadijų (maždaug 12 km) atstumu nuo Jeruzalės, šiandien bergždžiai ieškotume sostinės apylinkių vietovės, kurią būtų galima tapatinti su Emausu. Tiesa, kartais linkstama Emaus laikyti dabartinį Amvas miestelį ir Vakarus nuo Jeruzalės, tačiau jis yra trigubai toliau, nei nurodyta Evangelijos tekste. Vargu ar anie du mokiniai būtų įstengę per pusdienį du kartus nueiti tokį kelią. Emauso „išnykimą“ galėtume vadinti likimo ironija ir apgailėstauti, jog Šventosios žemės maldininkų maršrutuose nėra „tikrojo“ Emauso. Tačiau Evangelija pranašiskai kužda kitokį atsakymą: istorinis kaimas, konkreti geografinė vietovė pasitraukė, pasislėpė, kad tikrasis Emaus būtų atrandamas ten, kur susirinkę Jėzaus mokiniai klausosi Dievo žodžio ir dalijasi Eucharistijos duona.

Atrasti savąjį Emausą ir apazinti prisikėlusį Viešpatį – tai pagrindinė šios nuostabios istorijos mintis. Suklystume evangelistą Luką apdovanodami tik poeto ir menininko laurais. Jis – pirmiausia tikėjimo žmogus, Dievo pašauktas skelbti ir liudyti Gerąją naujieną. Dėl to jis rašo Evangeliją, tikėjimo knygą, galima sakyti – pirmąjį katekizmą jaunai krikščionių bendruomenei, kuri nepažinojo istorinio Jėzaus, nesėdėjo su juo prie vieno stalo, nedalyvavo jo susitikimuose su mokiniais po nukryžavimo ir mirties. Ar įmanoma šioms žmonėms įgyti tą pačią Vėlykų patirtį, kuri prieš kelis dešimtmečius aukštyn kojom apvertė apaštalų gyvenimus ir subūrė juos į prisikėlusio Jėzaus bendriją? Evangelistas Lukas tiki ir drąsiai išpažįsta: Prisikėlimo tikrovė negali būti ribojama laiko ar nuostolių – Jėzus visada ir visur dovanoja žmogui savo artumo ir meilės ženklą.

Tokia teologinė pasakojimo prasmė svarbi ir mūsų dienų krikščionims, kurie mėgina Vėlykų laikotarpiu atnaujinti savo gyvą, sąmoningą tikėjimą Prisikėlimo paslaptimi, o ne vien džiūgauti sulaukus tradicinės pavasario šventės. Bet ir teologija dar nėra paskutinis žodis Emauso mokinių istorijoje. Net pati gražiausia, giliausia teologinė įžvalga netaps mūsų tikėjimo dalimi, jeigu nepajusime, kad religinė patirtis nenusileidžia iš debesų, bet gimsta čia, žemėje, iš paprastų kasdieninių įvykių, kai į juos padvelkia Dievo Dvasia ir paverčia malonės stebuklais.

Aušrininko Jono Šliūpo sūnus nori padėti Lietuvos ūkininkams

[Lietuvą iš JAV atvyko Vytautas Jonas Šliūpas. Jo tėvas žinomas visuomenės veikėjas, aušrininkas Jonas Šliūpas kartu su Jonu Basanavičiumi spaudos draudimo laiku, 1883 metais, išleido „Aušrą“, pirmąjį lietuvišką žurnalą lotyniškų šriftu, aktyviai kovojo už lietuviybę. Jis buvo medicinos, humanitarinių ir teisės mokslų garbės daktaras, daugelio knygų autorius. O su kokiais rūpesčiais i Lietuvą atvyko jo sūnus?

- Jūsų tėvą daktarą Joną Šliūpą Lietuvoje žino kiekvienas išsilavinęs žmogus. Idomu būtų daugiau sužinoti ir apie Jus.

- Gimiau 1930 metais Palangoje. 1944 m. kartu su tėvais pasitraukiau į Vakarus. 1947 m. atvykau į JAV. Ten įgijau inžinieriaus specialybę. Po to 30 metų su šeima buvau siuntinėjamas po visą pasaulį. Dirbau Liberijoje, JAV, vėliau po trejus metus – Bangladeše ir Tailande. 1979 m. pasakė, kad reikia trumpam nuvykti į Saudo Arabiją. Tas „trumpai“ užtruko 7 metus.

Visur važiuodavau su žmona, buvusią mažeikiete Vanda Fabijonavičiūte. Turime sūnų Kęstutį Joną. Jis irgi vedė lietuvaitę, tik iš Australijos. Jis – kompiuterių specialistas. Augina sūnų Viesulą Roką. Visi šnekame lietuviškai. Mokome tėvų kalbos ir Viesulą. Beje, galio ir žemaitiškai pašneketi...

- Iš tarsenos nepasakys, kad tiek daug metų gyvenote svetur.

- Tai tėvo nuopelnas. Jis labai mylėjo Lietuvą, norėjo, kad ir mes mylėtume.

Būdamas 55 metų išėjau į „pensiją“. Šį žodį vartoju kabutėse, nes išlėtis negalvojau. Norėjau visą laiką paskirti lietuviškai veiklai.

1987 m. Burlingame, kur gyvenu, oficialiai įkūriau Aušrininko daktaro Jono Šliūpo archyvą. Į šią iniciatyvą atsiliepė labai daug iš Amerikos, kitų šalių lietuvių. Per 10 metų susikauptė tiek dokumentų, rankraščių, fotografijų, knygų, jog archyvas tapo gausesnis už esantį Lietuvoje. Panorau atsiimti tievo namus Palangoje, Vytauto gatvėje, ir juose įkurti Jono Šliūpo memorialą. Panašiai kaip Čiurlionio ar Maiorono. Bet Kultūros ministerija, tiksliau Nacionalinis muziejus, tam labai prieštarauja. Dabar šiame name du kambariai skirti Jonui Šliūpui, trys – kitiems asmenims, o 15 kambarių naudojami vasarajimui. Todėl ir nenori man atiduoti tėvo namo.

- Prieš karą Jūsų tėvas buvo Palangos burmistras. Ar dabar i Lietuvą atvykote dėl savo tėvo namo?

- Ne, nors šis klausimas dar

specialistai Calvin Qualset ir Lawrence Clement. Pastarasis beveik metus dirbo panašiam ūkyje Rusijoje, netoli Sankt Peterburgo. Įtraukiau i šią veik-

viai žemdirbiai, kaip ir kitose šalyse, nepasitiki patarėjais. Jie turi savo akimis viską pamatyti. Todėl bandysime auginti tai, ko Lietuvoje dar nėra, arba pristatysime pagerintas rūšis to, kas jau auginama. Norime dirbti taip, kad ūkininkai galėtų ateiti, pažiūrėti, pačiupinėti, paragauti, pasikalbėti ir įsitikinti.

Planuojama dirbti dviem kryptimis – žemės ūkio ir miško ekologinio tvarkymo. Parodomajam žemės ūkiui

Pakeliui į „Auksučių“ įkurtuves. Vyt. Šliūpas (pačiame gale, centre) tarp Egėliškių kaimo mokinių ir mokytojų. 1999 m. liepos 16 d., netoli Auksučių ūkio

nebaigtas. Esu susirūpinęs Auksučiais, esančiais Kuršėnų seniūnijoje. Ten tėvas turėjo žemės. Atgavau pusę jos – 56 hektarus. Kitą pusę, irgi 56 hektarus, atgavo mano giminės. Aš nupirkau ne tik tą žemę, bet dar ir 38 hektarus kitos žemės.

Tęsdamas tėvo tradicijas, kartu su kitais entuziastais Kalifornijoje užregistravau pelno nesiekiančią organizaciją „Auksučiai Foundation“. Jos tikslas – Auksučiuose įsteigti mokomąjį ir parodomąjį ūkį. Nesu ūkininkas, todėl kreipiausi į Kalifornijos Universitetą, žinomą aukšto lygio žemės ūkio mokslų centrą. Ten sužinojau, jog įvairiose pasaulio šalyse yra įsteigti mokomieji centrai. Man patarė panašų centrą įkurti ir Lietuvoje. Atsirado entuziastų. Į mūsų projekto valdytojų tarybą įėjo lietuvių kilmės kooperacijos žinovas Leinad Ruth (Rutkauskas), žinomi Universiteto žemės ūkio

lą ir sūnų.

1997 metų vasarą atvykome i Lietuvą. Kalifornijos Universiteto specialistai pamatė, kad Lietuvos ūkininkams reikia skubios pagalbos, nes dauguma žemdirbių nesupranta Vakarų rinkos, į kurią anksčiau ar vėliau teks įsiliesti. Trūksta ūkininkams ir gamtos apsaugos, miškų ekologijos žinių. Tada galutinai buvo nutarta Auksučiuose įkurti žemdirbiams skirtą mokymo ir tyrimų centrą kartu su miško priežiūros padaliniu.

- Kaip manote Auksučiuose ūkininkauti?

- Mūsų tikslas – padėti smulkiems ūkininkams, turintiems 5-10 hektarų ar mažiau žemės. Dideli ūkiai patys suras galimybių, kaip išsiversti. O smulkieji ūkininkai nežino, kaip produktyviai dirbti, puola į depresiją, pradeda girtauti.

Auksučiuose auginsime tai, apie ką norės žinoti vietiniai mažžemiai ūkininkai. Lietu-

važiuodami į 10 hektarų. Bet šį ūkį kažkas turi išlaikyti. Vien iš amerikiečių aukų bus nelengva veikti. Todėl likusioje žemėje norime pradėti kokį nors verslą. Kad iš to gavę pelną galėtume geriau išlaikyti ir parodomąjį mokomąjį ūkį. Tai mano kelionės tikslas.

Beje, Auksučių projekto garbės rėmėja sutiko būti Alma Adamkienė, Lietuvos Respublikos Prezidento žmona.

- Tikėkimės, kad Jūsų planai sudomins Lietuvos žemdirbius. Kur jiems tada kreiptis?

- Išsamesnės informacijos galima kreiptis šiuo adresu:

Auksučiai Foundation for Agricultural and Forest Development c/o Vytautas Šliūpas, P.E., 2907 Frontera Way Burlingame, CA 94010, USA.

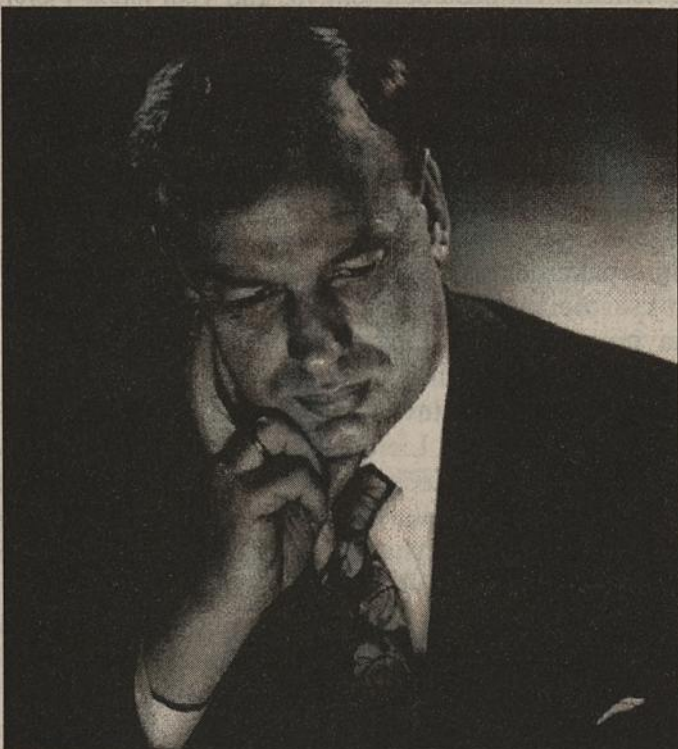
Galima kreiptis ir elektroniniu paštu: slipusvyt@earthlink.net

Kalbėjosi
Vytautas Žeimantas

Istoriniai pakaruokliai**ANTANAS MUSTEIKIS**

3

(pradžia Nr. 16)

Antanas Musteikis

Vyt. Maželio nuotr.

Sekant „Vilnijos“ draugijos duomenimis, reikia išsamiai įvertinti spalio 9 d. Lenkijos kariuomenės įsiveržimą į Lietuvos Respubliką, jos rytinės dalies ir ilgaamžės istorinės sostinės Vilniaus okupaciją ir aneksiją, 55,000 civilių gyventojų, karių, policininkų,

partizanų žudymą, žalojimą, kalinimą, trėmimą, persekiojimą, kultūrinį genocidą, kolonizaciją, 1938 m. Lenkijos ultimatumą, Armijos krajojvos 1944 m. 4,000 civilių ir 500 Vietinės rinktinės karių, policininkų nužudymą.

Šių ir kitų problemų lenkiški atliepiai – ne tik eilinių žurnalistų, bet ir istorikų, neskaitant labai retų išimčių, – yra paradoksiški, propagandiški, pakaruokliški.

Kaip rodo Darius Vilimas, lenkai piktinasi, kad lietuvių tauta yra savarankiška (!). Aiškina, kad lietuvių tautinis atgimimas buvo inspiruotas rusų ir vokiečių (!), tartum ir vieni, ir kiti nebandė mūsų nutautinti. Apgailestauja, kad dėl „igimto lenkų liberalizmo“ (!!?) lietuvių kalba išliko valstiečių sluoksnyje, tartum bajorai buvo iškritę iš mėnulio ir negalėję susikalbėti lietuviškai.

Abejotina, ar tokie istorikai, kaip K. Gorskis, išradingai „lietuvių brutalumo, kvailumo, niekšiško“ apraiškas, pakelia savo orumą. Savų ydų priskyrimas kitiems sąžinės neglosto. Ir tie mokslininkai, kurie išreiškia nešališką išvadą apie lietuvių, nors apšaukti „degeneravusiais“ ar „apmokamais rusų agentais“, gali iš tikrųjų apgailėti savųjų šovininę propagandą. Tokių pavyzdžių apstu. Štai lenkas, kolchozo pirmininkas, išgirdęs kolchozininką lietuviškai šnekant, „igimtu lenkų liberalizmu“ vadovaudamasis nubaudžia jį penkrubline. Štai gen. L. Želigovskis „aiškina“ Vilnijos užgrobimą. Esą po karo „mes, tikrieji gimtinės Lietuvos gyventojai, nebegalėjome sugrįžti į savo namus, kuriuose įsikūrė svetimai, vokiečių remiama žemaičių tauta (!?), priešiška visiems, tarnavusiems lenkų armijoje“... Ar ne pakaruokliška?

Ir dabartinėje pietryčių Lietuvoje lenkų tautinė mažuma tebevaržo normalaus švietimo gaires, saugančias visų mažumų teises, ir kuria „tautinę autonomiją“. Iš Dieveniškų. Tetėnų lenkiškų mokyklų buvo atleisti darbuotojai, leidžiantys vaikus į lietuvišką darželį. O anais L. Bocianskio laikais lietuviai katalikai buvo užrašomi lenkais ir vadinami pagoniais. Ne veltui tokią lenkų mažumą patys išimtiniai lenkai („Kultūros“ red.) vadina „gyvačių lizdu“.

Lenkų neapykanta kitataučiams vargiai turi sau lygių. Jau 1890

m. sausį Plymouth (Massachusetts) lenkai išrausė iš bendrų lietuvių-lenkų kapinių porą lietuvių palaidų... Ar tai ne pakaruokliška? Tad amerikiečiai gal ne be priežasties vartoja „polacką“ keiksmažodžio vietoje, o jų apklausos duomenys rodo, kad lenkų kilmės amerikiečiai yra nemėgiamiausi baltosios rasės gyventojai Amerikos visuomenėje.

VI. Žydiškos šmėklos

Žydai tebereikalauja, kad Lietuva atiduotų pirmuoju bolševikmečiu žydams priklausiusį turtą, kuris buvo „nacionalizuotas“. Ar tai ne paradoksas bei pakaruoklis?

Pirma, Lietuva tuo metu buvo sovietinės Rusijos okupuota, tad neatsakinga už blogio imperijos piktadarį. Teisiškai pati Rusija privalėtų atsilyginti visiems, kurių turtas buvo konfiskuotas, neretai išgabentas į „plačiąją tėvynę“. Antra, naujasis Vakarų okupantas nusavinto turto niekam negrąžino, nors pats pasinaudojo. Tad ir Vokietija turėtų atsilyginti nukentėjusiems. Trečia, pats Izraelis turėtų jausti tą pačią pareigą atsilyginti tiems, kurių turtas pirmuoju bolševikmečiu buvo „nacionalizuotas“. Nes pagrindiniai to meto vietiniai „nacionalizatoriai“ dažnai buvo patys žydai, sudarę LKP daugumą, kai lietuviai, rusai, lenkai ir kiti buvo mažumos. Toje partijoje, beje, žydų dauguma dominavo per visą nepriklausomą laikotarpį, agituodama nelegaliomis priemonėmis nuversti Lietuvos vyriausybę.

Norėdamas pagerinti kaimyninius santykius, prez. A. Brazauskas atsispręšė Izraelį, kad kai kurie lietuviai nacimečiu padėjo vokiečiams šaudyti žydus. Bet tai vienašališka. Iš tikrųjų pirmieji pagrindiniai vietiniai tautžudystės kolaborantai Lietuvoje buvo žydai. Nors jie sudarė tik 7.6% krašto gyventojų (Nepriklausomybės pabaigoje tas skaičius paauogo iki 10 %), LKP jų buvo 50% ir daugiau. Tačiau Izraelis neatsispręšė už procentiškai didžiausios žydų dalies dalyvavimą Lietuvos pavergėjų pareigose pirmuoju bolševikmečiu.

Šia tema žydų straipsniai ar studijos pagrindžiai naudojasi vi-

(nukelta i 4 psl.)

■ Vietnamas, pažymėdamas 25-ąsias karo pabaigos metines, balandžio 30 d. surengė iškilmingą parodą, tačiau šventę temdė didėjantis nerimas dėl šalies ateities. Dešimtys tūkstančių žilagalvių veteranų, karių bei vaikų per dvi valandas trukusias iškilmes Ho Shi Mino mieste, kuris per dešimtmetį trukusį karą buvo vadinamas Saigonu, sveikino komunistų pergale prieš Jungtinių Valstijų remiamą Pietų Vietnamą. Iškilmės buvo griežtai atribotos nuo plačiosios visuomenės.

■ Izraelis, ruošdamasis pradėti lemiamą taikos derybų etapą, planuoja perduoti visiškai palestiniečių kontrolei netoli Jeruzalės esantį kaimą, kurį svarstoma ateiityje paskelbti Palestinos sostine. Vyresnysis ministras Haim Ramon, kuriam tenka aiškinti premjero Ehudo Barako politiką, patvirtino, kad Izraelis ketina perduoti palestiniečių savivaldai Abu Disą bei dar du kaimus Jeruzalės priemiesčiuose.

■ "Hizbollah" savizudis sprogdintojas balandžio 28 d. surengė išpuolį prieš Izraelį remiančios Pietų Libano armijos (PLA) postą, per kurį žuvo keturi ir sužeisti trys šios milicijos kariai. "I poziciją įvažiavo lengvasis sunkvežimis, ir vairuotojas jį sprogdino, sunaikindamas didelę posto dalį", pranešė vienas PLA atstovas. Šis postas yra Aramtoje, Izraelio okupuotos Pietų Libano zonos rytiniame sektoriuje.

■ Lenkijos vidaus reikalų ministras Marek Biernacki balandžio 27 d., po karštų debatų apie didėjantį nusikalstamumą šalyje, laimėjo balsavimą dėl pasitikėjimo žemesniuose parlamento rūmuose. Nepasitikėjimo pareiškimui nepritarė 240 deputatų, o pritarė 155.

■ Turkijos vyriausybės remiamas pasaulietiškas teisėjas Ahmet Necdet Sezer yra pirmąjį kandidatą į prezidentus, kurį parlamentas gali patvirtinti jau pirmadienį. Toks balsavimo rezultatas leistų Turkijos premjerui Bulentui Ecevitui tvirtai paimti į savo rankas parlamentą ir užtikrinti didelio masto ekonominių reformų programą įgyvendinimą.

Lietuvos Prezidento metinis pranešimas,

skaitytas š.m. balandžio 20 d. Lietuvos Seime

(atkelta iš 1 psl.)

nės įmonės ir nepakankamai veikli teisėsauga - liūdniausi jos padariniai.

Šiandien negalime nematyti ir tam tikros visuomenės savivokos sumaišties. Vis dažniau imama pasigesti aiškesnių bendro gyvenimo orientyrų. Dabarties klaidos ir sunkumai da- li žmonių verčia abejoti strateginėmis Lietuvos kelio gairėmis. Lietuvos spaudoje pasirodo kategoriškų pareiškimų: "ką balsuoti per artėjančius rinkimus, kad nepatektume į NATO?"

"Štai kaunietis Valentinas Sventickas man rašo: "Lietuva stebisi, kad ir Tamsta už Lietuvos istūmimą į naują vergiją - į Europos Sąjungą ir NATO. Kada baigsis tos patyčios. Kuo labiau sunaikinta Lietuva, tuo labiau Europos Sąjungos ir NATO emisarai giria savo vasalus, skelbia, kad Lietuva jau "pasiruošusi" į jų vergiją. Ir Tamsta, pone Prezidente, tam ne tik pritariate, bet ir pats propagujete. Ko mes Europos Sąjungoje pasigedome, ką jie mums atnešė? Pornografiją, narkomaniją, banditizmą, egoizmą, tautinės kultūros griovimą".

Deja, tai nėra pavienės nuomonės. Todėl noriu į jas išsamiau atsakyti. Juo labiau kad atsiranda politikų ir intelektualų, kurie stengiasi tokioms nuomonėms pataikauti, mėgina grįžti į tautinio atgimimo dienas ir iš naujo leisti į ano meto diskusijas dėl Lietuvos raidos krypties.

Norėčiau, kad aiškiai suprastume: dabartis mums duoda istorinę galimybę įveikti sovietinės praeities trauką, seno mąstymo, seno elgesio įpročius ir atsakingai imtis naujo bendrų reikalų tvarkymo. Imtis naujos politikos. Ji šiandien mums būtina. Tikiu, jog esame pajėgūs ją formuoti ir įgyvendinti.

Nauja politika - tai visų pirma nauji reikalavimai, kuriuos turime išsikelti patys sau, išsikelti kaip piliečių bendruomenė. Tai racionalus, ūkiškas, viešas ir į ateitį orientuotas valstybės bei visuomenės reikalų tvarkymas. Demokratinis bendro gyvenimo tvarkymas, kuris turi būti pagrįstas asmens iniciatyva ir atsakomybe. Noriu pabrėžti: be šios esminės sąlygos Lietuvos demokratija niekada nebus stipri,

nebus veikianti.

Nauja politika turi remtis mūsų sutarimu dėl strateginių tautos kelio gairių ir pilietinių įsipareigojimų pagrindiniams valstybės siekiams. Norėčiau, kad šie siekliai Lietuvos žmonėms būtų aiškūs ir suprantami, kad tektų ginčytis tik dėl jų įgyvendinimo būdų.

Iš tiesų, piliečiams jau dabar reikia žinoti, kaip mūsų gyvenimą pakeis euroatlantinė integracija, kokiems naujiems gyvenimo iššūkiams būtina pasiruošti. Manau, kad šiais klausimais visuomenę informuoti daug atsakingiau privalėtų valstybės institucijos.

Tikiuosi, kad čia dar svarbesnį vaidmenį atliks žiniasklaida. Lietuvos politikams ir tarnautojams neturėtume leisti savo nevykusių sprendimų dangstyti tariamais Europos Sąjungos reikalavimais, o žmonių permainingai baimės paversti Europos baubu.

Ar galime šiandien spekuliuoti NATO ir Europos Sąjungos klausimais? Manau, kad nei tragiška dvidešimtojo amžiaus Lietuvos patirtis, nei dabarties tikrovė mums neleidžia naiviai šnekėti apie tautos saugumą be sąjungininkų. Neužmirškime Balio Sruogos perspėjimo: istorija mums lėmė "statyti namus

ant Vezuvijaus".

Mūsų, visų Lietuvos piliečių, istorinė pareiga - užtikrinti saugią atkurtos valstybės ateitį. Užtikrinti laisvą, demokratinį gyvenimą savo vaikams ir anūkams. Gera suprantame, kad Lietuva nesukurs tokios kariuomenės, kuri viena įstengtų ją apginti esamoje geopolitinėje erdvėje. Bet mes galime tapti Vakarų gynybinės sąjungos - NATO - nariais, įnešę į šią sąjungą savo indėlį.

Tai reali mūsų ir ateities kartų saugumo kaina. Juo greičiau įsijungsime į Vakarų demokratijos gynybos bendriją, juo greičiau šios investicijos atsipirks: dabartinis mūsų gyvenimas taps stabilėnis, krašto ūkinė ir socialinė pažanga - spartesnė ir labiau užtikrinta.

Manau, kad Europos Sąjungą - ne mažiau svarbus mūsų pažangos ir ateities gerovės garantas. Žinoma, šiandien galime mėginti dešimtmečių atotrūkį nuo Vakarų gyvenimo laimėjimų įveikti patys, be kitų paramos. Tik neužmirškime, kad Vakarų pasaulis nestovi vietoje. Dažnu atveju jis atsinaujina daug sparčiau už mus. Todėl vienintelis realus būdas Lietuvai išvengti provincijos atsilikimo - įlipti į greitąją Europos traukinį, tapti visateise šio traukinio keleive. Žinoma, šiandienos derybose su Briuseliu turime siekti kuo geresnių Lietuvos narystės sąlygų.

Būtume naivūs, jei manytume,

kad kas nors iš šalies dirbtinai spartins mūsų žingsnius Europos linkui - prievarta vers modernizuoti valstybę, efektyviau tvarkyti ūkį, spręsti socialines žmonių problemas. Mūsų krašto reformos ir aukštesni gyvenimo standartai visų pirma būtini mums patiems, o ne Europos Sąjungai. Nuo mūsų pačių pastangų jie iš esmės ir priklausys. Turime aiškiai suprasti: narystė Europos Sąjungoje savaime neduos mums geresnio gyvenimo. Ji tik sudarys palankesnes sąlygas, kurioms esant, savo gerovę kursime patys. Niekam negalėsime perduoti ir atsakomybės už savo likimą.

Šiandien mes neturime lėtinti šalies euroatlantinės integracijos darbų dėl antivakarietiško emocijų proveržių ar kai kurių politinių partijų rinkimų taktikos.

Noriu priminti, kad Jūs, gerbiameji Seimo nariai, jau šiandien galite pašalinti išlikusią teisinę Lietuvos įsijungimo į Europos Sąjungą kliūtį - pataisyti kai kurias Respublikos Konstitucijos nuostatas. Todėl dar kartą kviečiu visas parlamentines partijas: susitarkime dėl Konstitucijos pataisų ir dar iki šio Seimo kadencijos pabaigos padarykite valstybės rytdienai būtinus sprendimus. Tai būtų ištis prasmingas naujos politikos ženklas.

Manau, kad mūsų politika šiandien turi būti laisva nuo senų prietarų ir mitų. Lietuvos ateitį ji privalo aiškiai projektuoti Europos dvasios ir ūkio erdvėje. Jokių būdų negalime toleruoti antisemitizmo, neapykantos kitų kultūrų ir kitokio mąstymo žmonėms. Esu įsitikinęs, kad to apraiškos laikinojoje sostinėje tėra laikinos, kad jas atmeta Lietuvos visuomenė.

Šiandien vis aiškiau suprantame: takoskyra tarp vidaus ir užsienio reikalų išnyksta. Dabartiniame krašto raidos etape mums būtina vieninga, integrati- vi, vidaus bei išorės klausimus jungianti ir sumaniai sprendžianti valstybės politika.

Lietuvos ūkio strategija jau dabar turi remtis nišų Europos ir pasaulio ekonomikoje paieška.

Mums kuo greičiau reikia pereiti prie šiuolaikinės "rinkų diplomatijos". Ir čia privalome būti tokie pat atkaklūs ir veržlūs, kokie buvome, siekdami savo nepriklausomybės įtvirtinimo. Konkretų darbų šioje srityje visų pirma laukiame iš diplomatinės krašto tarnybos.

Stiprus, dinamiškas Lietuvos

ūkis ir juo pagrįsta žmonių gerovė - vienas svarbiausių valstybės siekių. Šiandien turime dėti pagrindus ilgalaikiam ūkio augimui. Atrodo, kad ta kryptimi stengiasi eiti dabartinė Vyriausybė. Jai tenka padaryti tai, ko nepadarė ankstesnės vyriausybės, turėdamos ir geresnes sąlygas, ir daugiau laiko.

Todėl ypatingai svarbu, kad ministrų kabineto darbai nebūtų vilkinami, kad jie būtų visiems aiškūs ir orientuoti į ateitį, kad nuosekliai remtųsi naujos politikos principais. Manau, kad ši politika kuo didesnę verslo laisvę turi derinti su strateginėmis šalies ūkio plėtros nuostatomis. Ir ne tik. Ji privalo diegti sąžiningą konkurenciją bei mokesstinę drausmę.

Turime Lietuvoje sukurti pastovias ir palankias, dirbtinių biurokratinių kliūčių nevaržomas verslo sąlygas. Mano supratimu, tokios sąlygos - tai pagrindinė prielaida verslui atsigauti, kartu - ir žmonių gerovei augti. Ši uždavinį savo metiniame pranešime kėliau jau pernai, bet tuometinės Vyriausybės likau nesuprastas.

Dabartinio ministrų kabineto sudaryta "Saulėtekio" komisija pateikė pirmuosius siūlymus, kaip supaprastinti mokesčių sistemą, pagyvinti kapitalo rinką, patobulinti muitinės darbą. Vis dėlto raginau Vyriausybę šiose srityse neapsiriboti vien daliniais sprendimais.

Manau, kad dabartinė mokesčių sistema reikalauja nebe dalinių pataisų, bet esminio pertvarkymo. Ją turime suderinti su civilizuotuose kraštuose nusistovėjusiais standartais ir padaryti adekvačią šių dienų ūkio tikrovei. Tą įstengsime, tik sukūrę naujus ir atsisakę atgyvenusių mokesčių įstatymų, kurie neretai atspindi penkerių ar net dešimties metų senumo ekonominę ir socialinę realybę.

Vienu svarbiausių Vyriausybės uždavinių šiandien išlieka valstybinių monopolijų pertvarkymas. Ilgai nereformuotos ir prastai valdomos, šios monopolijos, užuot tapusios tvirta atrama Lietuvos ūkio plėtrai, virto sunkiais, mūsų ūkį skandinančiais svorsčiais.

Iš sovietinių laikų paveldėjome nepaprastai didelį Lietuvos poreikius gerokai prašokantį, energetikos ūkį. Sėkmingam jo tvarkymui reikėjo ir tebereikia ne tik modernios bei sąžiningos vadybos, bet ir labai didelių investicijų. Ir vieno, ir kito pritrūkome.

(tesinys kitame nr.)

Lietuvos arimai

A. Balbieriaus nuotr.

Istoriniai pakaruokliai

ANTANAS MUSTEIKIS

3

(atkelta iš 3 psl.)

sais propagandos triukais, ypač blizgančiomis (niekuo neparemtomis) bendrybėmis ir kortų pašymu. Pamini, kad žydų partiečių būvę tik per keturis šimtus - atidengia vieną kortą, bet paslepia švietalą nutylėdami, jog tai buvo lemiamą įėga su neribotomis galiomis - įvairių pareigų pavidalais - skųsti, areštuoti, kankinti, tremti, net žudyti nekaltas aukas, dargi pasididžiuojant, kad "dabar mūsų valdžia". O kai rašoma apie lietuvius, vokiečių kolaborantus, jų skaičius "paremiamas" iš piršto išlaužtais duomenimis ar padidinamas keliolika kartų. Taip Klimaičio 20 asmenų gauja buvo išpūsta ligi 300, o šimtai vadinamųjų žydšaudžių išplečiami į tūkstančius. Bene daugiausiai rašęs žydų istorikas dr. Dov Levin, paskleidęs ne kelis, bet dešimtis propagandinių teiginių, "aiškina", jog dauguma Lietuvos žydų buvo nužudyti lietuvių (?), nusišlėpdamas jį patį mušantį švietalą - S.S. gen. Jaegerio raportą gen. Stahleckeriui, vyriausiajam holokausto viršininkui. Kaip rašo dr. A. Damušis, pranešimas rodo, kad Jaegerio padėjėjas lt. Guenther Hamann suorganizavo aštuonių SS vyrų Rollkomandą ir nuo 1941 m. liepos 2 d. kasdien, keisdamas vietas, aplankė apie 108 miestelius ir miestus ir sunaikino 137,346 žydų tautybės asmenis, jų tarpe ir komunistus, Lietuvoje. Beje, jis pamini turėjęs partizanų pagalbą dviejose vietovėse. (Neįmanoma patikrinti, ar tai iš tikrųjų buvo partizanai, ar kerštininkai, ar "padugnės".) Nuslėptas yra ir kitas švietalas - "itikinamų faktų kūryba", kuria okupantai naudojosi. S.S. vyrai kai kuriais atvejais Lietuvoje žudynes vykdavo civiliais rūbais apsirengę ir tai "įamžindavo" nuotraukose. Tokia režisūra jie tikėjosi savo kaltę suversti kitiems (lietuviams).

Propagandininkai (Aleksandras Slavinas ir kiti, net kino filmai)

skelbia aikiplėšiška melą, jog Varšuvos geto sukilimą malšino lietuvių savisaugos bataliono kariai, nors jų ten visai nebuvo.

Dvigubi-dvejopi masteliai (standartai) visur prasikiša. Levinas vėl - baltietį, bet koku būdu susijusį su žydų persekiojimu, vadinam žudiku, o apie žydą, bolševikmečiu išvėlusį į tos pat rūšies vietinių gyventojų persekiojimą, štai kaip atsiliepia: "Tai buvo policijos pareigūno darbas areštuoti ar išstremti Pabaltijo piliečius, kurie buvo laikomi patriotais". Vadinasi, tai geras darbelis! Ar ne pakaruokliška?

Kai lietuvis (Aleksandras Lileikis) įtariamas nusikaltimu prieš žydus, žydai reikalauja jį teisti, nors ir pažeidžiant ligonio teises, o kai žinomi NKVD pareigūnai žydai (Nachman Dušanski, Julius Slavinas) yra prokuratūros paieškomi, Izraelis jų neišduoda.

Lietuviai nekalina visos žydų tautos už jos dalies kolaboravimą naikinant Lietuvos gyventojus bolševikmečiu, o žydų diplomatai (E. Zuroff, O. Ben-Hur ir kiti) kaltina visą lietuvių tautą už jos dalies dalyvavimą žydų žudynėse nacimečiu.

Žydų autoriai laikosi tos pačios "strategijos" ir lietuvių humanistinių bei krikščioniškų pastangų atžvilgiu. Tartum jie nežinotų, jog ne koks šimtas ar keli, bet daugiau nei dešimt tūkstančių lietuvių (įskaitant ir šeimų narius) nacimečiu rizikavo savo gyvybe, išgelbėdami per tūkstantį žydų. (Yra žinoma tik pora atvejų, kai žydai perspėjo lietuvius apie jiems gresiantį pavojų.)

Melo ideologijos paveldas, anuo metu apdovanojamas nomenklatūrininkų privilegijomis, ir dabar išlenda kaip yla iš maišo. Tai rodo Saros Ginaitės, buvusios marksistinės profesorės, rašiniai. Ji tikina, tarp kitko, jog trys lietuviai - prel. dr. J. Prunskis, A. Kalnins ir aš - stengiasi "pateisinti baisias žudynes" Lietuvoje (Dr. S. Ginaitė, *Žydų tautos tragedijos Lietuvoje pradžia*, 1994, p. 8). Žinoma, tariamo pateisinimo duomenų ji nepateikia, ir suprantama kodėl. Jų nėra, nors šie trys asmenys plačiausiai šia tema rašė JAV ir Kanadoje. Ar ir dabar už tokią propagandą yra dalinamos privilegijos?

Nekaltų aukų žudynės yra baisus nusikaltimas, bet jas vertinti

šališkai, t.y. pagal tai, ar nusikaltėliai yra autorių tautybės asmenys (neminint jų), ar svetimų tautybių (smerkiant juos), nėra teisinga.

VII. Užsklanda

Yra vargiai apsprendžiamas klausimas: didelės ar mažos valstybės piliečiai yra labiau subrendę, žmoniškesni, mažiau šališki bei egoistiški? Tik pastebėti lengva, kad visų nagai į save riesti. Didelių kraštų nariai dažniausiai jaučiasi, kad jie atstovauja pilnai tiesai, kai tikima, jog mažosios valstybės, ypač Pietų Amerikoje, yra peštukės, sukelia karus ir bėdas. O mažųjų valstybių nariai tiki, kad, priešingai, didžiosios valstybės sukelia karus, pateisina prievartą, tad tauriau būti mažo krašto nariu.

Ši paradoksų apžvalga rodo, kad didžiausios mūsų kaimynės (nors Izraelio negalima laikyti dilele valstybe) turi daugiau šovinistinių pakaruoklių, žalojančių asmenų orumą, nei lietuviški paradoksoai bei pakaruokliai. Ar tai nebus istorinių lietuvių užkariavimų paveldas, kai lietuviai, svetimų kraštų valdytojai, rinko duokles, bet neprievartavo užkariautojų religijos ar kultūros?

Ištisus šimtmečius Lietuvos totoriai, karaimai, žydai ir kitos tautybės nepatyrė pogromų. Lietuviai juk ir Pirmojo pasaulinio karo metu, nukentėję nuo vokiečių, tikino, kad ir vokiečiai yra žmonės. Lietuviai suteikė pabėgėlių teises tūkstančiams lenkų, kilus vokiečių-rusų Lenkijos "dalyboms", nors lenkai buvo Vilnijos grobikai ir prievartiniai krašto lenkintojai. Lietuviai kaimiečiai, nacimečiu naudodamiesi rusų belaisviais, jų neskrėdau, nekankino. Lietuviai nacimečiu išgelbėjo per tūkstantį žydų, nors šie bolševikmečiu buvo pirmieji lietuvių tautžudystės kolobarantai. Lietuviai išgelbėjo šimtus badaujančių "vilkaikių", patys būdami rusų okupuoti.

Tokiu paveldu mes galime teisėtai didžiuotis ir kiek įmanoma jį tęsti, bandydami turėti gerus santykius su visais kaimynais. Tik neleistina klastoti mūsų taurios istorijos.

Paskaita, skaityta LFB Studijų ir poilsio savaitėje 1998 m. rugpjūčio 17 d. "Dainavos" stovykloje

Sveikatos kertė

Griežtai apie rimtus dalykus

Rūkymas yra daugelio su-
prantamas kaip nekalta pra-
moga, nors apie jį prirašyta ir
apsčiai straipsnių populiariuose
žurnaluose, ir rimtų mokslinių
darbų bei pranešimų. Tačiau
statistika vis verčia grįžti prie
šios temos. Apie ją - pačioje pa-
baigoje. Dabar apžvelkime šį
plačiai visuose socialiniuose
sluoksniuose, žemynuose ir tau-
tose paplitusį reiškinį jo žalin-
gumo žmogaus sveikatai po-
žiūriu.

Tabako dūmai, pasklidę aplinkoje, sukelia plaučių vėžį, viršutinių kvėpavimo takų uždegimus, vidurinės ausies uždegimus, plaučių funkcijų sutrikimus vaikams, astmos atsiraujinimą. Jie taip pat susiję su staigios kūdikių mirties sindromu ir įtakoja rūkančios motinos vaisių, pvz., naujagimio svorį ar galūnių apsigimimus.

Pasyvus rūkymas taip pat įtakoja sveikatą: erzina gleivinę, sukelia galvos skausmus; taipogi, esant didesnėms dozėms, gali sukelti tas pačias ligas, kurias sukelia aktyvus rūkymas.

Priklausomybė nuo tabako yra dvejopa: psichosocialinė ir fizinė. Psichosocialinė priklausomybė pasireiškia noru manipuluoti su daiktu. Jis susijęs su siekiu atrodyti vyresniais, beatodairiškais. Situacijos, dėl kurių rūkoriai griebiasi cigaretės, gali būti ir pozityvios (valgymas, kavos gėrimas, draugija, kalbėjimas telefonu), ir negatyvios (stresas, krizinės situacijos).

Po kiek laiko rūkantysis įgyja ir fizinę priklausomybę. Tai priklausomybė nuo nikotino. Jis labiausiai pavojingas tuo, kad prie jo įprantama. Pripratimą prie nikotino galime palyginti su pripratimu prie heroino, kokaino, amfetaminų ir kitų psichotropinių medžiagų.

Rūkymas yra išmoktas elgesys, kuris būna treniruojamas metų metus ir nuo kurio neįmanoma atprasti per vieną dieną. Metantysis rūkyti turėtų nedelsi nustoti. Metus iškart galima pastebėti sveikatos pagerėjimą. Negalima pamiršti, kad žmogus, pripratęs prie nikotino, patirs visus abstinencijos požymius. Būtent jų atsiradimas dažniausiai sąlygoja sugrįžimą prie rūkymo. "Rimti" rūkaliai gali sau palengvinti atpratimo procesą, naudodami papildomą nikotino terapiją, t.y. nikotininę kramtomąją gumą, pleistrus ir inha-

liatorius. Šis gydymas nuslopina abstinencijos požymius. Tačiau, tai nėra "vaistas nuo rūkymo", jis nesustabdydys nervin-gumo, nesugebėjimo susikaupti, blogos nuotaikos, svorio augimo ir pan., tik palengvins buvusiam rūkoriui gyvenimą be cigaretės. Viena vienintelė cigaretė gali metusį rūkyti grąžinti į buvusią padėtį.

Keli faktai apie rūkymą

Tabako dūmus sudaro apie 4-5 tūkstančiai medžiagų; maždaug 100 jų yra sukeliančios vėžį; toksinės medžiagos - nikotinas, dervos, aitriosios medžiagos ir anglies monoksidas (CO).

Kenksmingas šių medžiagų poveikis:

- prie nikotino priprantama, jis įtakoja smegenų ir širdies kraujagyslių sistemos veiklą;
- dervos sukelia vėžį;
- aitriosios medžiagos sukelia chronišką bronchitą, plaučių ligas;
- anglies monoksidas mažina kraujo sugebėjimą tiekti deguonį audiniams, įtakoja kardiovaskulinius susirgimus.

Lengvos (light) cigaretės testavimo įrenginiuose rodo mažesnę nikotino ir dervų kiekį nei stiprios cigaretės. Tačiau jas rūkantis žmogus iš tiesų įkvėpia tokį patį ar net didesnę šių medžiagų kiekį. Jos sukelia klaidingą "saugų", "sveikų" cigarečių išpūdi. Europos Sąjunga ketina uždrausti termino "light" vartojimą.

Nuo ligų, sukeliamų rūkymo, kiekvienais metais pasaulyje miršta apie 3 milijonai žmonių. Numatoma, kad dėl staigaus rūkymo išplitimo besivystančiose šalyse ir dėl didėjančios cigarečių paklausos 2020 metais šis skaičius išaugs iki grėsmingų 10 milijonų.

Žmogus, surūkantis pakelį cigarečių per dieną, kartoja ritualą ranka - burna daugiau nei 200 kartų. Per metus - maždaug 73,000 kartų.

Abstinencijos požymiai prasideda per keletą valandų nuo paskutinės cigaretės ir pasiekia apogėjų po 48-72 valandų. Nors prasideda cigarečių trūkimas ir keletą mėnesių po metimo rūkyti. Abstinencijos požymių intensyvumas dažniausiai sumažėja po 3-4 savaitžių.

Taikant papildomą nikotino terapiją, į organizmą nepapuo-
la 4000-5000 tabako dūmų chemi-
kalų.

Pyragaičiai iš moliūgo

1 kg moliūgo,
0,5 stiklinės grietinės,
arbatinis šaukštelis cinamono,
2 šaukštai medaus,
0,5 stiklinės maltų riešutų.

Moliūgo vidų išimkite, bet odos nenulupkite, supjaustykite pailgais, ne mažesniais kaip 4 cm pločio gabalais. Sudėkite ant skardos odele į apačią ir iškiskite į orkaitę. Kai paviršius apkeps, patepkite grietine, užbarstykite cinamono. Žiūrėkite, kad moliūgai neperkeptų ir nepasidarytų labai minkšti. Kai

pravės, patepkite medumi, gražiai supjaustykite įvairių formų gabaliukais. Galima papuošti plakta grietine, šviežiom ar šaldytom uogom, apibarstyti riešutais, žalumynais (priestroninėmis žolėmis - petražolėmis, krapais, melisa, mėta ir pan.).

Kukurūzų kruopų apkepimas

1 stiklinė kukurūzų kruopų, 4 stiklinės vandens,
1 valgomas šaukštas dirbtinio medaus,
50 g sviesto,
2 šaukštai užplikytų ir išbrinktų aguonų.

Į verdantį vandenį maišydami pilkite kruopas, sukrėskite išbrinkintas aguonas, sviestą, vis maišydami pavirkite 3 min. Po to 10-15 min. brinkinkite. Tuomet dėkite dirbtinį medų, gerai viską išmaišykite ir sukrėskite į sviestu išteptą formą.

Palaukite, kol sustings, kad galima būtų pjaustyti gabaliukais. Jeigu trūksta saldumo, galima nedideliame vandens kiekyje ištirpinti dirbtinį medų ir užpilti ant sustingusio apkepo. Viršų apibarstykite sausomis aguonomis.

New Yorko Lietuvių Atletų Klubo veikla

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas yra viena iš veikliausių lietuvių organizacijų, kuri suburia naujai atvykusį ir čia gimusį jaunimą. Aktyvi sportinė veikla prieš keletą metų pradėjo merti, bet atgijo sulaukus naujų imigrantų iš Lietuvos. Kultūros židinio salė vakarais yra užpildyta ir atvykstančių sportininkų skaičius vis auga.

Čia bandysime apibūdinti NY LAK veiklos planą šių metų pavasariui ir 50-tosioms ŠAL-FASS žaidynėms. Tiems, kas domisi, siūloma žvilgtelti ir į Lietuvos Bendruomenės web page, NY LAK skyrių. New Yorko LAK taip pat atidaro savo atskirą internetinį puslapį: www.nylak.com

Pats įdomiausias LAK renginys yra antradienų krepšinio lyga. Šioje lygoje yra dvi skirtingos divizionai, kiekvieną divizioną sudaro keturios komandos. LAK išsiskiria iš kitų lietuvių sporto klubų tuo, kad vieninteliai visoje Šiaurės Amerikoje gali suorganizuoti krepšinio lygą iš savo narių. Yra klubų, kurie narių skaičiumi yra gausesni, bet sportininkus jie prisivilioja iš vietinių mokyklų. New Yorko žaidėjai išauga klubo rėmuose. Pereitą rudenį įvyko pirmoji rudens sezono lyga. Pavasario lyga yra

New Yorko LAK vyrų komanda

P. Gvildžio nuotr.

gausesnė ir vyksta su didesniu žaidėjų entuziazmu. Kviečiame visus sporto mėgėjus įsijungti į LAK programą. Vaikai, pradėję krepšinį LAK, padidina galimybes konkuruoti mokyklų komandose.

Eilinės krepšinio treniruotės vyksta kiekvieną pirmadienį ir trečiadienį. Jaunimas pradeda treniruotes 7 val. vak., o 8:30 val. prisijungia suaugusieji. Kai jaunimui nebelineka vietos viršutinėje salėje, jie nuobodžiauja, bet renkami į apatinę salę žaisti stalo tenisą.

Dar visai senieji stalo teni-

Vaizdo kameros - prieš narkotikus

Kai kuriose Vilniaus miesto mokyklose įrengiamos vaizdo kameros. Taip tikimasi išvengti narkotikų platinimo.

Bus stebimi pamokų ir pertraukų metu mokyklose besilankantys asmenys.

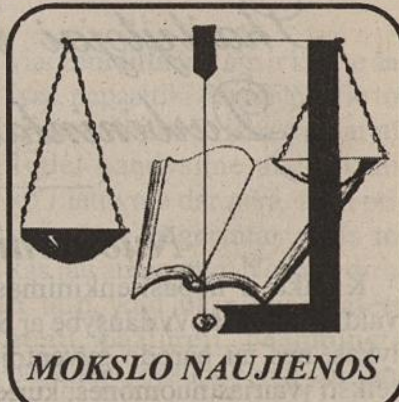
Pirmoji Vilniaus mieste tokia stebėjimo kamera įsirengė Užupio vidurinė mokykla. Jeigu ateityje leis finansinės galimybės, vaizdo kamerų ketinama įsigyti daugiau.

Kita Vilniuje esanti S.Stanevičiaus vidurinė mokykla ketina įsigyti keturias tokias kameras.

Mokyklos direktoriaus pavaduotoja Dalia Grigienė sakė, kad ruošiamasi jas tvirtinti mokyklos pastato išorėje bei koridoriuose.

Lėšų šiai technikai įsigyti Švietimo ir mokslo ministerija neskira, todėl rėmėjų mokyklos ieško pačios. S.Stanevičiaus mokyklos vadovybė pinigų sutalpė laisvu nuo pamokų metu nuomodama sporto salę. Iš šių lėšų ir bus perkamos naudotos vaizdo kameros, kainuojančios apie 400 litų.

ELTA, Lietuvos rytas

Japonai ruošiasi suderinti dviejų rūšių reaktyvių variklius ir žada sukurti tokį keleivinį lėktuvą, kuris iš Tokyo į New Yorką gebėtų nuskristi per tris valandas. Naujasis reaktyvinių variklis buvo pirma kartą rodomas balandžio gale Tokyo vykusioje aviacijos ir kosminės technikos parodoje. Variklį sudaro viena su kita sujungtos dvi dalys: turboreaktyvinių variklis priekyje ir tiesiasrovis reaktyvinių variklis gale. Kai lėktuvo greitis neviršys trijų garso greičių, jis bus varomas turboreaktyvinių variklio. Didėniuose greičiuose prirėkus papildomos traukos įsijungs ir tiesiasrovis reaktyvinių variklis. Perėjimą iš vieno veikimo režimo į kitą valdys sudėtinga vamzdžių ir vožtuvų sistema. Kūrėjams buvo sunkiausia suderinti abu variklius jiems veikiant kartu ir sukurti naujas medžiagas, atlaikančias aukštą variklyje susidarantį temperatūrą. Bandymų metu naujojo variklio temperatūra pakildavo net iki 1700 °C. Japonų projektu susidomėjo nemažai užsienio kompanijų. "Rolls-Royce" iš Anglijos ir "General Electric" iš JAV jau dalyvauja jo bandymuose. Šis variklis bus tylenis ir mažiau terš aplinką už dabartinius reaktyvių variklius.

Dirbantys tėvai, kurie vakarais daug bendrauja su savo vaikais, juos gali per daug apkrauti ir šitaip pakenkia vaiko vystymuisi. Apie tai Londone vykusioje konferencijoje išėjo vaikų psichologai. Laikraštis "Times" pažymi, jog šiuo metu 60 proc. visų Didžiosios Britanijos šeimų dirba abu tėvai. Stengdamiesi atsverti savo nebuvimą dienos metu, daugelis tėvų vakarus pašvenčia bendravimui su vaikais, kartu su jais žaidžia arba mokosi. Anksčiau paskelbtoje amerikiečių studijoje buvo teigiama, kad 87 proc. tėvų yra įsitikinę, jog kuo daugiau skatinasi kūdikį ar vaiką, tuo jam bus gėriau. JAV Vaikų vystymosi fondo vadovas Matthew Mahmed sako, kad ši prielaida yra visiškai klaidinga. Daug dirbantys tėvai, besisten-giantys laisvalaikį labai aktyviai bendrauti su savo vaikais, gali sulėtinti jų vystymąsi. Tokiems vaikams sunku susikaup-ti; jie sunkiau susiranda draugus. Mehmed nuomone, iš paprasto apsilankymo supermar-kete vaikai sužino žymiai daugiau, nei intensyviose, iš anksto suplanuotose žaidimų sesijose.

Vienas Berlyno mikrobiologas, norėdamas, kad ilgiau išliktų puta alaus bokaluose, pasiūlė į pagalbą mieles su pakeistais genais. Profesorius Ulf Stahl iš Berlyno Technikos universiteto alaus mielėms pakeitė geną, vadinamą LTP1. Anot Stahlio, nuo baltymo, už kurio gamybą atsako genas LTP1, priklausau alaus putos stabilumas. Putos išsilaikytų ilgiau, jei to baltymo jose būtų daugiau. Alaus putos gali greičiau nusistoti veikiamos lūpų dažuose ar maiste esančių riebalų. Mielės pakeitus taip, kad jos gamintų daugiau baltymų, putos nebebi-jotų riebalų. Tuomet putų stabilumas mažiau priklausys nuo LTP1 kiekio miežiuose, labai veikiamo to, koks vasara, jiems augant buvo oras. Šį rudenį Stahl virs savo pirmą genetiškai pakeistą alų.

Dzūkijos rykštė - upiniai mašalai jau atgijo

Tikimasi, kad šiemet ir žmonės, ir gyvulius kankinančių mašalų bus mažiau, nei pernai, nes jiems plisti šiemet nelabai palankios sąlygos. Šie vabzdžiai greičiau dauginasi, kai būna dideli pavasario potvyniai. Šį pavasarį Nemunas nebuvo plačiai išsiliejęs. Vyriausybė numatė skirti 150 tūkst. litų kovai su mašalais. Antrą kartą turėtų skirti savivaldybės, tačiau savivaldybės iš savo biudžetų tegali skirti 60 tūkst. litų. Dzūkijoje vietinės valdžios atstovai pusiau juokais apgailestauja, kad mašalų populiacija plinta Kauno ir Žemaitijos kryptimi, o ne Vilniaus link. Pasak Druskininkų mero, gal tuomet valdžia pajustų, kokią pragarą sukuria debesys mašalų.

Kita savaitė nuo mašalų bus pradama purkšti Panemunė. Kovą su mašalais silpnina tai, kad gretimose Baltarusijoje dėl sunkios ekonominės padėties labai mažai dėmesio skiriama šiai problemai. Pernai lietuviai padėjo naikinti mašalus Baltarusijoje 20 km nuo sienos. Yra žinių, kad mašalai žmones jau puola Dzūkijoje, ir Rytų Lietuvos pakraščiuose. Dėl šių mašalų antplūdžio jau beveik dešimtmetį žmonės ir gyvuliai kenčia beveik du vasaros mėnesius. Dėl to labai sumažėjo svečių Druskininkų sanatorijose ir poilsio vietose. Mašalų sukan-džio-ti krinta naminiai gyvuliai, daug jų krenta Baltarusijoje.

Lietuvos aidas

Kultūros dienos Vilniuje

Gegužės pradžioje Vilniuje vyko Seinų ir Punsco krašto lietuvių kultūros dienos. Programoje - susitikimai, paroda, koncertai. Lietuvių namuose moksleiviai iš Lenkijos susitiko su savo bendraamžiais vilniečiais. Seinų ir Punsco

krašto lietuvių organizacijų vadovai susitiko su Lietuvos valdžios atstovais. Svarbiausias kultūros dienu akcentas buvo - gegužės 2-osios vakaras Kongresų rūmuose. Koncertinę programą atliko Punsco choras, kapela "Klumpė", choreografinis ansamblis "Jotva".

Lietuvos aidas

Arvydas Sabonis "Trail Blazers" klubui pelnė 19 taškų

Arvydas Sabonis rungtynių metu

Antrose NBA lygos Vakarų konferencijos ketvirtfinalio rungtynėse Portlando "Trail Blazers" balandžio 26 d. namuose 86:82 (16:22, 24:19, 27:17, 19:24) nugalėjo Minnesotos "Timberwolves" ir pirmąją seriją iki trijų pergalių 2:0. 19 taškų nugalėtojams

balandžio 26 d. rungtynėse per 34 žaidimo minutes pelnė Arvydas Sabonis. Jis nepataikė tritaškio, pataikė 7 dvitaškus iš 14 bei 5 baudų metimus iš 6.

Po krepšiais A. Sabonis atkovojo 5 kamuolius bei 2 kartus sėkmingai perdavė kamuolį partneriams.

Portlando komandoje, kaip ir pirmame kėlinyje, kurį "Trail Blazers" laimėjo 91:88, sėkmingiausiai žaidė Scottie Pippen - 21 taškas ir 7 atkovoti kamuoliai. 13 taškų į svečių krepšį įmetė Damon Stoudamire, 12 - Steve Smith, 9 - Rasheed Wallace (7 atkovoti kamuoliai).

Minnesotos komandoje sėkmingiausiai rungtyniavo Kevin Garnett (23 tšk.), Terrell Brandon (20) ir Sam Mitchell (9).

Rytų konferencijos ketvirtfinalyje New Yorko "Knicks" balandžio 26 d. namuose 84:83 nugalėjo Toronto "Raptors" krepšininkus, nors trečiojo kėlinio

viduryje svečiai turėjo 16 taškų persvarą. New Yorko ekipa pirmąją seriją iki trijų pergalių 2:0.

25 taškus nugalėtojams pelnė Latrell Sprewell, 19 - Patrick Ewing, 12 - Allan Houston, 11 - Larry Johnson.

"Raptors" komandoje sėkmingiausiai žaidė Vince Carter (27 tšk.), Kevin Willis (16), Tracy McGrady (13) ir Antonio Davis (12).

A. Lukašenka apie Baltarusijos ir Rusijos gynybą

Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka Rusijos laikraščiai "Krasnaja zvezda" teigė, jog Rusijos-Baltarusijos karinę grupuotę sudarys iki 500 tūkstančių žmonių. Tai nebus nauja karinė formuotė. Ją sudarys dabar veikiantys abiejų valstybių karinių pajėgų daliniai.

BELTA-TASS

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Nuomonių skirtumai

Kritika ir nepasitenkinimas krašto gyventojų viena ar kita valdžios forma, Vyriausybė ar Seimo nariais, yra suprantamas dalykas, nes tai parodo gyventojų norą laikraščiu puslapiuose išreikšti įvairias nuomones, kurios primena valdžios pareigūnams, kad yra atvejų, kuomet reikia nedelsiant ką nors daryti.

Tačiau kartais gyventojų spausdinami laišukai Lietuvos spaudoje yra pilni pagiežos, išjuokimo ir užgavimo kai kurių valstybės pareigūnų, kas kultūringame ir demokratiname krašte yra nepriimtina. Tokie išpuoliai lieka paskaičius "Kauno dieną", Haide Parko puslapį, jame įdėtą Antano Kalausko straipsnį pavadinimu "Jei būtų mano valia". Tarp kitų dalykų, jis siūlo, kad į Kauno merus geriausiai tiktų Klemensas Rimšelis, į Vilniaus universiteto rektorius geriausias kandidatas yra Rolandas Pavilionis, o į prezidentus – Rolandas Paksas. Jo Ekselenciją Valdą Adamkų jis prašytų apdovanoti ordinu Seimo pirmininką V. Landsbergį už pirmalaikį pasitraukimą iš pareigų.

Perskaičius šį straipsnį, išeivijos lietuviui susidaro įspūdis, kad Antanas Kalauskas yra pasipiktinęs vietiniais įvykiais ir jų pareigūnais. Jo pareiškimas apie geriausią Vilniaus universiteto rektorių – Rolandą Pavilionį – yra vertas komentaro. JAV gyvenančius lietuvius, į Lietuvą sugrįžusius pensininkus ir dabartiniame Lietuvos Parlamente, Lietuvos valdžioje dalyvaujančius politikus – Lietuvos piliečius – visus juos Rolandas Pavilionis pavadino amoralios politikos "kūriniais" ir "dvasiniais patsidavėliais", tarnaujančiais "didžiajai prostitucijai" (PROSTITUCIA MAGNA).

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Parodoje - unikalūs archeologiniai radiniai

Vilniuje, Nacionaliniame muziejuje balandžio 27 d. atidaryta paroda "Lietuvos proistorė". Tai 10 tūkst. metų apbrėpti archeologijos ekspozicija muziejuje veikė

nuo 1968 metų. Naujoji paroda chronologiškai dalijama į dvi dalis - Lietuva iki Kristaus gimimo bei nuo Kristaus gimimo iki valstybės susidarymo. Ypač įdomūs rekonstruoti papuošalai, drabužiai, ginklai. Respublika

Rubin dėl vaiko nebedirbs JAV valstybės departamento atstovu spaudai

JAV valstybės departamento atstovas spaudai James Rubin balandžio 27 d. pripažino, kad ruošdamasis naujam "mamytės" darbui, dar nepakeitė nė vieno sauskelnio prieš mėnesį gimusiam sūnui. Tuo tarpu J. Rubino žmona, CNN korespondentė Christiane Amanpour, po gimdymo atostogų kėtina grįžti dirbti į CNN korespondentę.

J. Rubin, kuris atsištatydina, kad padėtų žmonai rūpintis sūnumi Darius (Darijumi) poros namuose Londone, su įprastu žavesiu ir santūrumu balandžio 27 d. surengė savo paskutinįją valstybės departamento spaudos konferenciją. Tačiau jos pabaigoje leido sau pažongliuoti guminiiais ančiukais - valstybės departamento spaudos tarnybos darbuotojų dovana jaunam tėveliui.

Ch. Amanpour netikėtai pirmą kartą pasirodė vyro spaudos konferencijoje ir švelniai pa juokavo apie sauskelnes.

"Daug ko reikia išmokyti, pone Rubina, ketinant praleisti daugiau laiko su žmona bei vaiku ir norint tapti "ponu Mamyte". Taigi norėčiau paklausti, ar galite įtikinti savo skeptiškai nusiteikusį sūnų, kad esate įgaliotos keisti sauskelnes", paklausė Ch. Amanpour, sukel-dama kolegų žurnalistų juoką.

J. Rubin kurį laiką išsisukinėjo teigdamas, jog aukštesni valstybės departamento pareigūnai jo neigaliojo atsakyti į tokį klausimą. Tačiau vėliau atsakė klasišine diplomatine kalba: "Pasakyti taip: padarysiu viską, kas būtina ir tinkama".

Paskutinės J. Rubino spaudos konferencijos dalyvis ypač pralinksmo netikėtai pasirodęs Baltųjų rūmų atstovas spaudai

James Rubin

Joe Lockhart, kuris nustebusiam J. Rubinui įteikė krepšį morkų nuo prezidento Bill Clinton.

Jei per savo karjerą pavyzdin-gas J. Rubin ir padarė kokią klaidą, tai tik paminėdamas tas nelemtas morkas. 1997 m. gruodžio mėnesį per kelionę į Ar-timuosius Rytus J. Rubin per-žengė ribas pasakydamas, jog Baltieji rūmai svarsto galimybes leisti Irakui pirkti daugiau maisto ir vaistų, nepaisant ekonomi-nių sankcijų. J. Rubin humani-tarinės pagalbos programą pa-vadino "maža morka".

B. Clintonui tai labai nepatiko. Tuo metu JAV administracija la-bai jautriai reaguodavo į kalbas, kad Jungtinės Valstijos švelni-na sankcijas Irako prezidentui Saddamui Husseinui.

Vėliau JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright pabarė J. Rubiną ir patarėją nacionalinio saugumo klausimais Sandy Ber-ger už padarytą klaidą.

40 metų J. Rubin artimu M. Albright patarėju ir atstovu spaudai dirbo septynerius me-tus. Paskutinė jo darbo diena valstybės departamente buvo balandžio 28 d. AP

Vyrai vis dar nemoka...

Nors praėjo jau trys femi-nizmo dešimtmečiai, namų ruošoje padedančių ar tokius darbus mokačių vyrų kartos taip ir neatsirado. Po apklausos paaiškėjo, kad moterys galvoja savo vyrus esančius nenaudin-gus namų ūkyje. Beveik 60 pro-centų moterų suabejojo, ar vy-rai galėtų patys išsilaikyti, ir sutiko su teiginiu, kad jie nenu-siperka net apatinių drabužių. Tokiam teiginiui yra linkusios pritari ti vyrai ar draugus tu-rinčios 30-44 metų moterys.

Apklausa atlikta specialiai Germana Greer knygai apie fe-

minizmą „Visi moters aspek-tai“. Nuomonės tyrime daly-vavo 500 Australijos moterų. Apie 60 procentų moterų gal-voja, kad vyrai savaitgaliais no-ri atsipalaiduoti. Tuo tarpu mo-terys savaitgalį atlieka per savaitę susikaupusius namų ruošos darbus. Vis dėlto autorės teiginiui, kad negraži moteris, nepaisant visų kitų jos lai-mėjimų, žino esanti nevykėlė, nepritarė 68 procentai apklaus-tųjų. Apie 70 procentų moterų mano, kad jų gyvenimas yra geresnis nei jų motinų.

"Vakarų ekspresas"

Lietuvos Steigiamojo Seimo aštuoniasdešimtmečio minėjimas Kaune

(atkelta iš 1 psl.)

miesto meras Vytautas Šustauskas. Stelos atidengimo metu skambėjo Mažosios Lietuvos himnas "Lietuviais esame mes gimę".

Pavakary Muzikiniame teatre vyko iškilmingas minėjimas-koncertas, skirtas Steigiamojo Seimo 80-mečiui. Sugiedotas Lietuvos himnas "Lietuva, Tėvyne mūsų". Minėjime kalbėjo Kauno miesto mero pavaduotojas Gediminas Jankus, LR Seimo Pirmininkas prof. Vytautas

Landsbergis, istorikai Vytauto Didžiojo karo muziejaus Prezi-dentūros sektoriaus vadovė Au-dronė Veilientienė ir Vytauto Di-džiojo universiteto doc. Pranas Janauskas. Muzikinio teatro so-listai surengė koncertą.

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus yra numatęs gegužės mėnesį parengti specialią Stei-giamojo Seimo 80-mečiui skir-tą parodą bei surengti mokslinę konferenciją.

Kauno m. savivaldybė
Pranas Abelkis

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

**Pigiausios skrydžių kainos
Finnair ir kitomis oro linijomis iš**
New Yorko Chicago
Floridos Clevelando
Detroito Bostono
Los Angeles ir kitų miestų

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros ---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

FINNAIR - LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI: Tikimės, kad visi mūsų siuntėjai jau yra gavę paštu naujus siuntinių surinkimo tvarkaraščius. Kaip ir pernai, siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 2000 metams, papildomo datų siuntimo paštu rudenį nebus. Jeigu jūsų adresas pasikeitė ir negavote naujo tvarkaraščio ar norėtumėte gauti papildomų tvarkaraščio kopijų, prašome kreiptis į "Vilties" įstaigą. Siuntinių surinkimo ir konteinerių datos bus taip pat skelbiamos "Darbininko" laikraštyje.

- Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą
- Perkraustymo į Lietuvą paslaugos
- Pinigų persiuntimas į Lietuvą
- Pigios telefono paslaugos
- Telefono kortelės skambinti į Lietuvą
- Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką tik didesniais kiekiais)
- Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką
- Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo
SCHUYLER SAVINGS BANK
24 Davis Ave.
Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
MAY PICK-UP SCHEDULE

May 2	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
May 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
May 5	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
May 6	Brooklyn, NY	12-1 pm
May 16	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
May 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
May 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
May 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
May 23	Putnam, CT	1-2 pm
May 30	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1- 888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$575 r.t.

One way to Vilnius \$375

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

“AINIŲ” koncertas nukeliamas

Lietuvių liaudies muzikos ir dainų ansamblis iš Kauno (Lietuva) “AINIAI” yra priversti savo kelionę po JAV atidėti vėlesniai laikui. Tai paaiškėjo po jų vizito į JAV ambasadą Vilniuje, kuri pareikalavo papildomų dokumentų, kuriuos reikia suderinti ir gauti iš JAV Imigracijos ir Natūralizacijos tarnybos (INS). Todėl anksčiau spaudoje ir per lietuvišką radijo stotį skelbtas gegužės 13 d. turėjęs įvykti “Ainių” koncertas minėtą dieną neįvyks.

Kaip mus informavo Gintaras Karosas iš Bostono, kuris rūpinosi “Ainių” iškvičimo į JAV reikalais, Jungtinių Valstijų INS sugriežtino taisykles ir reikalavimus ir išleido naujus “Dėl atvykstančių į JAV profesionalių muzikinių kolektyvų su koncertine programa” įstatymus.

Nepaslaptis, kad pastaruoju metu Lietuvos dainininkams ir muzikantams vis sunkiau sekasi atvykti į JAV, būna keblumų ir nesusipratimų JAV muitinėse. Buvo atvejais, kai iš Lietuvos atskridęs kolektyvas iš Chicago aerouosto buvo grąžintas atgal į Lietuvą.

Kad viso to išvengtų, kolektyvas turi turėti visus reikalingus dokumentus iš INS ir turėti koncertinę darbo vizą. Tam reikia 6-8 savaitių laikotarpio. Nei “Ainiai”, nei jų iškvičimo bei vizų gavimo reikalus tvarkantys asmenys is anksto nežinojo pasikeitusių JAV INS taisyklių ir reikalavimų. Išsiaiškinus reikalavimus ir dokumentų gavimo terminus tapo aišku, kad “Ainių” kolektyvas negali suderinti kelionės po JAV ir todėl savo kelionę atideda vėlesniai laikui. Tai nuliūdino ir “Ainius”, ir tūkstančius Amerikos lietuvių čia, Amerikoje. “Ainiai” buvo numatę ir suderinę apie 15 koncertų įvairiuose JAV miestuose ir valstijose. Jų pasiro-

dymo su nekantrumu laukė lietuviai Floridoje, Atlantoje, Pensilvanijoje, Hartforde, Bostone, Clivelande, Detroito, Chicagoje ir kitur. Labai mes laukėme jų ir pas mus Elizabeth, NJ, mūsų organizuotoje Motinos Dienos Šventėje, kurios metu “Ainiai” turėjo atlikti koncertą, specialiai skirtą mūsų Mamoms.

Tenka tik apgailestauti, kad neatvykstant “Ainiams”, Motinos Dienos Šventė netenka pagrindinio savo akcento, todėl ji nebus organizuojama. Atsiprašome visų, kas buvo numatę ir suplanavę atvykti į šventę ir koncertą.

Tačiau “Ainius” mes vis dėlto tikimės pamatyti. Nei “Ainių” kolektyvas, nei kelionės organizatoriai nenuleidžia rankų ir energingai tvarko reikalingus “Ainių” koncertinei kelionei dokumentus. Tikimės ir laukiame jų atvykstant vėliau, kad su dvigubu džiaugsmu ir meile lietuviškai dainai ir muzikai galėtume širdingai paploti ir padėkoti “Ainiams” už jų atvykimą ir pasirodymą.

Apie naują “Ainių” koncerto datą pranešime per spaudą ir radiją, kai bus galutinai sutvarkyti ir gauti visi dokumentai ir vizos, bei numatyta data. Tai greičiausiai bus rudenį. O dabar Šv. Petro ir Povilo parapija visus kviečia į Lietuvos festivalį, kuris įvyks sekmadienį, birželio 4 d. parapijos salėje (216 Ripley Place, Elizabeth, NJ). Festivalio pradžia 12:00 val. Skambės Stasio Telšinsko lietuviška muzika, pasirodys “Liepsnos” tautinių šokių kolektyvas, bus daug lietuviškų skanių valgių, galima bus nusipirkti gražių lietuviškų daiktų ir suvenyrų, veiks aukcionai ir loterijos bei kitokios pramogos. Atvykite - nesigailėsite.

Rimgaudas Radzevičius
New Jersey lietuvių sporto klubo “Liepsna” komiteto narys

Stanley Balzekas, Jr., paskirtas Lietuvos Respublikos garbės konsulu Palm Beach, Floridoje

Palm Beach miestas Floridos valstijoje yra meno bei kultūrinių renginių centras. Čia gyvena daugelis pasaulyje pirmąjį kultūrinių institucijų vadovų.

2000 m. kovo 18 d. Palm Beach, FL, buvo oficialiai atidarytas Lietuvos Respublikos garbės konsulas ir garbės konsulu JAV Valstybės Departamentu.

bert Manning, JAV ambasadorius Henry Lee Kimelman ir kiti Palm Beach visuomenės veikėjai.

Stanley Balzekas yra iškilas verslininkas, menų mecenatas. 1966 metais jis įkūrė Lietuvių Kultūros muziejų Chicagoje. Jau daugelį metų S. Balzekas savo darbu prisideda plėtojant tarptautinį verslą, investicijas,

Naujai paskirtą garbės konsulą Palm Beach, FL, Stanley Balzeką (k.) sveikina LR ambasadorius JAV ir Meksikoje Stasys Sakalauskas (deš.)

mento paskyrimu tapo Stanley Balzekas, Jr.

Konsulatą oficialiai atidarė Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikoje Stasys Sakalauskas. Atidarymo iškilmėse dalyvavo per 150 visuomenės, kultūros veikėjų, verslininkų, diplomatų.

Tarp atvykusių svečių buvo Granados garbės konsulas Ro-

kultūrinius renginius visame pasaulyje.

Stanley Balzekas yra Chicago-Vilniaus susigiminiavusių miestų komiteto pirmininkas, Chicago žmogaus teisių komiteto narys ir daugelio kitų organizacijų narys.

Šiuo metu Stanley Balzekas gyvena Palm Beach, kur jau daugelį metų dalyvavo įvairioje veikloje.

nepaprastos energijos ir pasiukojimo žmogus. Atsisveikinant su Kaziu Šipaila mūsų parapijos klebonas pasakė: “Kazys žinojo tik darbą, darbą, darbą”.

Pasigęs jo parapijiečiai ir organizacijos, kurioms jis priklausė - Lietuvių Taryba, kurios nariu jis buvo, Bendras Amerikos Lietuvių Fondas (BALF), kur jis buvo Newarko 35 skyriaus vicepirmininku, Lietuvių Bendruomenės Newarko Apylinkė, kurios valdybai jis priklausė.

Sunku išvardinti visus a.a. Kazio Šipailos, stipraus suvalkiečio ūkininko, 82 metų gyvenimo nuveiktus darbus Dievui ir Tėvynei. Atsisveikinom su liūdesiu iš Kazio numylėtos Šv. Trejybės bažnyčios balandžio 6 dieną ir su didele automobilių vilkštine palydėjome jį į Anapilį - Šv. Kryžiaus kapines, Arlington, NJ.

Tegul Tau, mielas sunkių laikų drauge, būna lengva Amerikos žemė, kuri Tau buvo vaisinga, o mes, like, prisiminsime Tave kaip taurų Lietuvos sūnų.

Vladas Audėnas

Mokytojų kursai Dainavoje, Michigan

Mokytojų tobulinimosi kursai vyks šią vasarą Dainavoje nuo rugpjūčio 6 iki 13 d. Rengia JAV LB Švietimo taryba (pirmininkė Regina Kučienė). Programa ir personalu rūpinasi organizacinis komitetas (dir. Jūratė Dovilienė, dir. Eglė Novak, Laima Apanavičienė, Kristina Bandžiulienė, Renata Butauskienė, Audronė Elvikienė, Aida Smalinskaitė-Harris, Jonas Kavaliūnas).

Lietuvių Operos kolektyvas dar kartą rodys “TRAVIATĄ”

Nuo 1957-jų metų pavasario, kuomet pirmą kartą Chicago lietuviai buvo pakviesti į čia įsikūrusio lietuvių operinio kolektyvo pastatytą “Rigoletto” premjerą, kiekvienais metais sekė daug skirtingų ir gražių operų pastatymų. Kai kurios iš jų po kurio laiko vėl buvo statomos pakartotinai.

Tačiau pirmą kartą šio kolektyvo istorijoje yra rengiamas to paties kūrinio trečiasis pastatymas. Tai G. Verdi opera “Traviata”, kuri ir vėl išvys scenos šviesą netoli Chicago esančioje Morton vidurinės mokyklos auditorijoje.

Apie šią vienintelę užsienyje esančią Lietuvių Operą Lietuvoje išėjo atskira knyga-studija, pavadinta “Chicago Lietuvių Opera”, kurią parašė muzikologė Jūratė Vylitė. Joje cituojamas vietos lenkų dienraščio “Dzienik Chicagoski” teiginys apie mūsų lietuvių operą: “Jų patriotizmas imponuojantis, sumaterialėjusioje Amerikoje lietuviai gali būti pavyzdžiu kitiems”.

Tai iš tiesų daug pasako. Daugiau negu 40 metų dirbti tokį darbą yra labai sudėtinga, juolab kad daugumas šio kolektyvo žmonių tai daro tik laisvalaikio ir tik už aciu.

Opera “Traviata” populiari Lietuvoje

Žinome, kad “Traviata” yra labai populiari ne tik Chicago lietuvių tarpe, bet ir Lietuvoje. 1999 m. gruodžio 31 d. Kauno muzikiniame teatre vykusios šios operos premjera jau buvo 15-toji Lietuvoje ir 7-toji Kaune. Pirmą kartą ji Lietuvoje pastatyta Valstybiniame teatre Kaune 1920 metais. Taigi šiemet sueina 80 metų nuo to pastatymo ir apskritai nuo operos teatro užuomazgos Lietuvoje.

Chicagoje “Traviata” buvo pastatyta 1966 ir 1971 metais. Tada pastatymams vadovavo ir operai dirigavo Aleksandras Kučionas. Ankstesniuose pastatymuose pagrindines roles dainavo Kanadoje gyvenusi solistė Lilija Šukytė (Violeta), Stefan Vicik (Alfredo), Algis Grigas ir Algirdas Brazis (Žermonas). Taip pat 1971 m. pastatymuose Violetą yra dainavusios Daina Mongirdaitė (dvejuose spektakliuose) ir (vieną kartą) Gina Čepkauskienė.

Šio pavasario premjeroje (beje, kartu ir vieninteliame spektaklyje) pagrindinėse rolėse matysime ir girdėsime svečius iš Lietuvos. Viena iš jaunosios kartos pažibų, tarptautinių festivalių laureatė Sigutė Stonytė čia atliks Violetos rolę. Alfredo partiją dainuos jaunas (1966 m. Klaipėdoje gimęs) ir nuo 1995 m. Lietuvos valstybinio operos ir baleto teatro solistas Audrius Rubežius, kuris irgi yra vienas iš geriausių jaunųjų atlikėjų Lietuvoje. Žermono rolęje pasirodys Chicagoje ne kartą Lietuvių Operos pastatymuose tal-

kinės sol. Arvydas Markauskas. Be šių profesionalų, pasireikš ir vietinės pajėgos. Tai Genovaitė Bigenytė (Flora), Nijolė Penikaitė (Anina), Vaclovas Momkus (Markizas), Julius Savrimas (Gastonas), Algimantas Barniškis (Baronas), Pranas Olis (Tarnas), Vytautas Šimkus (Daktaras). Beje, Lietuvių Operos kolektyvo ilgamečiai nariai P. Olis ir J. Savrimas tas pačias roles yra dainavę ir ankstesniuose dviejuose “Traviatos” pastatymuose.

Profesionalus režisierius

“Traviatą” ir šį kartą režisuoja Chicagoje jau matytas profesionalus režisierius iš Lietuvos – Eligijus Domarkas. Kartu diriguos ir su kolektyvu daug metų dirbantis chicagietis Arvydas Vasaitis. Operos choro rengime daug pasidarbavo jau pernai kolektyvui talkinęs klaipėdietis muzikas, dirigentas ir pedagogas Algis Zaboras. O baletu rūpinasi choreografas Juozas Vancevičius. Žinoma, ruošiant spektaklį talkina ir daugiau kitų žmonių, kuriuos visus čia sunku suminėti.

Kaip jau aukščiau buvo pažymėta, premjera ir vienintelis “Traviatos” spektaklis įvyks gegužės 7 d. 3 val. p.p. Morton auditorijoje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL). Taip pat yra rengiamas ir vadinamasis pooperinis koncertas, kuriame pasirodys pagrindiniai šios operos solistai ir choras. Šis koncertas įvyks gegužės 14 d. 3 val. p.p. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje. Ed. Šulaitis

Netekom tauraus tautiečio Kazio Šipailos

Retėja mūsų išvietintųjų asmenų (dypukų) gretos. Šių metų balandžio 2 dieną, sekmadienį, susirinkę į Šv. Trejybės bažnyčią pamaldoms pasigedome visuomet pamaldose dalyvaujančio Kazio Šipailos. Po mišių atsilankę jo namuose, radome jį amžinai užmerkusį akis.

Kazys Šipaila gimė Lietuvoje 1918 m. kovo 27 d. Matulių kaime, Šakių apskrityje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Karo audrų išbėgęs 1949 metų vasarą atsidūrė Vokietijoje. Prieš karo pabaigą Kazys buvo sužeistas ir, jam gulint ligoninėje, baigėsi karas.

Susitvėrus D.P. stovykloms Vokietijoje, Kazys apsigyveno Bavarijoje, Scheinfeldo išvietintųjų asmenų stovykloje. Iš ten išvyko į Ameriką ir apsigyveno Newark, New Jersey. Su karo metu nukentėjusia ranka nereikalavo valdžios paramos, bet susirado darbą Springfield Die Casting Co. aliuminio liejykloje ir, sunkiai dirbdamas, susitaupe pinigų, įsigijo namą (281 Gertrude str., Hillside, New Jersey), kur visą laiką gyveno.

Iš šių namų ir sklido Kazio Šipailos visuomeniniai ir labdaros darbai. Būdamas religingas patriotas, 1953 metais įsijungė į Lietuvos Vyčių Newarko 29-tą kuopą. Tuojau buvo narių pastebėtas kaip kuklus, ramaus būdo, pareigingas žmogus, gerbiantis kitų nuomones ir niekad neatsisakantis kitiems padėti. Jis buvo išrinktas kuopos pirmininku 1963 metais. Tas pareigas ėjo iki mirties.

Jo nuopelnai Lietuvos Vyčių

organizacijai buvo pripažinti ir 1964 metais jis buvo pakeltas į IV Vyčių laipsnį. O 1979 metais Vyčių seimo metu Chicagoje jam buvo suteikta Vyčių Garbės narystė.

Neužmiršo jis Vyčių ir savo dosnumu. Kelis kartus padengė spausdinimo išlaidas leidžiant žurnalą “Vytis”. Kazio dosnumas nesiribojo vien Vyčiais. Kai 1975 metais lietuvis jūrininkas Jonas Stankevičius pabėgo iš tarybinio laivo Prancūzijoje ir atvyko į Ameriką, Kazys Šipaila apgyvendino jį savo namuose ir išlaikė tol, kol šis susirado darbą. Dr. Jack Stukui parašius knygą “Awakening Lithuania”, primenant anglosaksišką pasauliui apie Lietuvą, Kazys finansavo tos knygos išleidimą.

Kazys Šipaila neužmiršo ir lietuviško jaunimo. Lietuvos Skautų fondui Amerikoje 1983 metais minint lietuviškos skautybės 65 metų jubiliejų, Kazys paaugojo skautybei tūkstantį dolerių. Neužmiršo jis ir savo giminių Lietuvoje, rėmė savo brolio šeimą ir kitus gimines, be to, ir pats lankėsi Tėvyneje. Kitas svarbus Kazio Šipailos bruožas buvo nenuilstama pa-

A.A. Kazys Šipaila

galba savo parapijai. Jis priklausė Šv. Trejybės lietuvių parapijai Newark, NJ. Visais metų laikais sekmadieniais jis dalyvavo pamaldose, atlikdavo zakristijono pareigas. Šeštadieniais sutvarkydavo ir paruošdavo bažnyčią pamaldoms. Jis sujungdavo vadovavimą Vyčiams su parapijos rėmimu. Dalyvaudamas parapijos Taryboje pasirūpino, kad su Vyčių pagalba būtų pastatytas lietuviškas kryžius prie bažnyčios.

Sunku būtų išsakyti visą jo pagalbą išlaikant parapiją ir susikaupti jo atliktus fizinius darbus bažnyčios tvarkyme. Su nepilnai valdoma ranka Kazys prie bažnyčios nukasdavo sniegą, rudenį sugrėbdavo lapus, viduje sutvarkydavo žvakides ir šviesas, rinkdavo aukas. Tai buvo

Marijampolės viešbutis turi perspektyvą

Pačiame Marijampolės centre stovėjęs didžiulis, kažkada buvęs prašmatnus viešbutis “Sūduva” turi naują šeiminką. Jį už 400 tūkst. litų per varžytines įsigijo Marijampolės verslininkas Gintautas Žilinskas. Jis jau valdo vieną mažesnę viešbutį, tačiau mano, kad pasienio mieste Marijampolėje didelis gero lygio viešbutis nebus tuščias. Didžiausias Marijampolės viešbutis buvo pastatytas sovietmečiu. Atkūrus nepriklausomybę, per privatizavimą jį labai brangiai įsigijo veiklus verslininkas Rolandas Kazla. Tačiau 1994 metais jis nusizudė, o viešbutis su visų jo inventorių buvo areštuotas už skolas. Iki šiol viešbutis stovėjo nenaudojamas, todėl jį reikia iš esmės remontuoti. Naujasis savininkas įsitikinęs, kad į pastatą atnaujinti ir įrengti sudėti pinigai grįš. Naujasis šeiminkas ketina įkurti naujų darbo vietų.

Respublika

MIRTIES PRANEŠIMAS

Pranešame visiems artimiesiems, kad 2000 m. balandžio 24 d. po sunkios ligos Juno Beach, FL, mirė mylimas vyras

A. + A.

VALTERIS BERŽINSKAS

Skausme ir nuliūdime liko žmona LIUCIJA, duktė NIDA, sūnus RAFAELIS, podukra ANGELĖ ZARR su šeima, Vokietijoje sesuo ELENA ANDRIJAUSKIENĖ su šeima.

Privačios laidotuvės bus Bostone.

DARBININKAS

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Poetė Ona Balčiūnienė - Audronė, daugelį metų gyvenusi Manahawkin, NJ, mirė 1999 m. balandžio 14 d. Pildydamas vėlionės pageidavimą paskutiniame testamente, jos sūnus Rytis T. Balčiūnas atsiuntė "Darbininko" savaitraščiui 500 dol. čekį. Administracija reiškia nuosirdžią padėką. Rašytojas Paulius Jurkus rengia straipsnį apie Onos Balčiūnienės gyvenimą ir jos kūrybą. Straipsnis pasirodys "Darbininke" gegužės mėn. pabaigoje.

NY LB Great Neck apylinkė rengia vakaronę su **Paulium Jurkum** penktadienį, š. m. gegužės 19 d., 7:30 val. vak. Vilgalių namuose, 36 Hicks Lane, Great Neck, NY. Kviečiami nariai ir svečiai.

Dr. Juozas Kazickas, žymus lietuvis verslininkas, daug finansiniai prisidėjo prie Jeruzalės garsaus Kryžiaus kelio - Via Dolorosa atnaujinimo. Neseniai Jeruzalėje vyko iškilmės, kuriomis buvo paminėta Kryžiaus kelio restauravimo pabaiga. Svarbiausi svečiai čia ir buvo dr. Juozas Kazickas ir jo šeimos nariai. Jie yra vieni iš restauracijos iniciatorių ir stambūs šio projekto rėmėjai. (*Tėviskės aidai*).

JAV Lietuvių Bendruomenės Brooklyn - Queens apylinkės **metinis narių susirinkimas** įvyks sekmadienį, **gegužės 7 d., 2 val.** popiet Kultūros Židinio apatinėje salėje. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Vyskupo Pauliaus A. Baltakio biuleteniai - **Vyskupo informacija** (lietuviškai) ir **Bishop's Brief** (angliškai) - Sekminių numeriai jau siunčinyjami. Čia telpa: *Dievo malonės metai* (vedamasis); *Antrasis Lietuvos Eucharistinis kongresas*; *Pasaulio lietuvių jubiliejinės dienos Romoje*; *Apsilankymas Suvalkų krašte*; *Skyreliai: Mūsų šeimoyje*; *Ivairios žinios*; *Lietuvių kunigų, gyvenančių užsienyje, kunigystės sukaktys 2000 metais* (31 pavardė); *Užsienio lietuvių parapijų sukaktys 2000 metais* (Aušros Vartų parapija Manhattan, NY, švenčia 95 metų jubiliejų!); *Katalikiški ir krikščioniškos minties periodiniai leidiniai Lietuvoje* (sąrašas paminėta net 21 leidinys); *Mirusiųjų išeivijos dvasiškių sąrašas* (11 pavardžių). Biuletenis siunčinyjamas Vyskupo Fondo rėmėjams, organizacijoms, spaudai ir visiems dvasiškiams (lietuvių kilmės kunigams ir seselėms), gyvenantiems užsienyje. Kas norėtų šį biuletenį gauti, prašom rašyti: Bishop's Office, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Biuletenį redaguoja Alg. Šilbajoris, 102 Cotton Seed Tr., Ormond Beach, FL, 32174.

JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorke BROOKLYN-QUEENS APYLINKĖ maloniai kviečia visus tautiečius į METINĮ SUSIRINKIMĄ

sekmadienį, gegužės 7 d., 2 val. popiet

Kultūros Židinio mažojoje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

PROGRAMOJE: metinė veiklos apžvalga, apylinkės valdybos (dalies) narių bei komisijų narių rinkimai, ateities veiklos planai ir kt.

Po oficialios dalies - užkandžiai, atgaiva, pabendravimas.

Bus rodomas video filmas

"Poeto B. Brazdžionio sugrįžimas Tėvynei"
lėjimas nemokamas

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Velykų Vigilijos mišių metu (Didįjį šeštadienį, balandžio 22 d., 8 val. vak.) pagrindinis celebrantas **vysk. Paulius A. Baltakis**, OFM, suteikė: 1. Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus Kęstučiui Grinevičiui ir Eglei Bitinaiytei - Jasilionienei, kurie sėkmingai baigė suaugusiųjų krikščionybės kursą lietuviškai; 2. pakrikštyjo Raimondo ir Eglės Jasilionių dukrelę Elžbietą; 3. suteikė Santuokos sakramentą Raimondui ir Eglei Jasilioniams. *Sveikiname naujojuosius krikščionis ir linkime jiems gausių Dievo malonių.*

Lietuvos Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 28 d. tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 val. popiet iki 4:45 val. popiet. Galima atlikti lietuvių arba anglų kalbomis.

Apiešikimo parapijos žinios

Velykų Prisikėlimo 7 val. ryto iškilmingas mišias **aukojo vysk. Paulius Baltakis, OFM, Msgr. D. Cassato ir kun. St. Raila**. Kun. Vyt. Palubinskas klausė išpažinčių. Bažnyčia buvo gražiai išpuošta gėlėmis ir administratoriaus msgr. Cassato viešai dėkojo Juozui Rudziui ir talčininkams už bažnyčios papuošimą. Mišių metu giedojo choras, vad. Astos Barkauskienės. Pasmaldose dalyvavo apie 225 žmonės. Administratoriaus po mišių pakvietė visus į salę pusryčiams, kuriuos paruošė Vidos Jankauskienės vadovaujamas komitetas: P. ir A. Petraičiai, M. Klivėkienė, P. Sidienė ir J. Kunca. Pusryčiuose dalyvavo 120 asmenų. Visus susirinkusius Velykų švenčių proga pasveikino vysk. Paulius A. Baltakis, OFM. Lietuvos generalinis konsulas dr. R. Morkvėnas taip pat tarė sveikintimo žodį. Ir buvęs klebonas kun. V. Palubinskas viešai su visais atsisveikino ir padėkojo. Gegužės 2 d. jis išvyko nuolatiniam apsi gyvenimui į Lietuvą.

Pavasariniai pietūs Aušros Vartų parapijoje (32 Dominick St., Manhattan, NY) įvyks sekmadienį, **gegužės 21 d.** tuojau po 11:15 val. sumos parapijos salėje. Auka suaugusiems 25 dol., jaunimui 15 dol. Klebonas kun. E. Savickis kviečia visus dalyvauti. Vietas užsisakyti iš anksto skambinant (212) 255-2648.

Lietuviškos radijo programos iš Vilniaus praneša, kad nuo kovo 26 d. jos girdimos 9855 kHz dažniu arba 31 m bangos ruože.

"Sunkiausias periodas 'pravažiutas'. Valstybė gyva ir juda"- sakė Algirdas Saudargas, Lietuvos užsienio reikalų ministras

p. palys

Į Jungtines Tautas New Yorke tarnybiniais reikalais buvo atvykęs Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras **Algirdas Saudargas**. Ta pačia proga, LR generalinio konsulo ir LB NY Apygardos valdybos pakviestas, neatsakė susitikti ir su New Yorke lietuvių visuomene. Susitikimas Kultūros Židinyje įvyko balandžio 25 d., 7 val. vak.

Susitikimo vakarą atidarė Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Kęstutis Bileris, o su naujai paskirtu Lietuvos ambasadorium Jungtinėse Tautose Gediminu Šerkšniu, LR ambasadorium Washingtone dr. Stasiu Sakalausku ir ministru Algirdu Saudargu supažindino gen. konsulas New Yorke dr. Rimantas Morkvėnas. Glaustai aptaręs A. Saudargo asmenį ir jo diplomatinį kelią, dr. R. Morkvėnas pakvietė jį prie kalbėtojų pulsto.

A. Saudargui sakant savo kalbą, viršutinėje (didžiojoje) salėje vyko krepšinio treniruotė. Tad jo kalba buvo "akompanuojama" garsių kamuolio smūgių, drebinančių susirinkimo salės lubas. A. Saudargas pastebėjo, kad ir Lietuvoje krepšinis esąs populiariausias, svarbiausias ir pirmaeilis sportas, dažnai nustelbiantis ir politiką...

A. Saudargas papasakojo atvykęs ir Branduolinio ginklo neplatinto sutarties konferencija, kurios metu Jungtinių Tautų tribūnoje padaręs pranešimą. Iš New Yorke porai dienų vyksias į Washingtoną, DC, kur turėsias pasitarimus dėl įstojimo į Pasaulio prekybos organizaciją. "Mes ten veržiamės, - sakė jis, - bet mūsų neįmanoma. Derybos eina į pabaigą, bet vis dėlto amerikiečius reikės dar truputį paspausti ir paraginti". Toliau Lietuvos užsienio reikalų ministras teigė, jog Lietuvos politikos reikalai tvarkosi neblogai. Esančios pradėtose derybose su Europos Sąjunga. Tas reikalas faktiškai jau esąs išspręstas, bet dar gali visko būti. Tai priklausys nuo skirtingų nuomonių ir nuotaukų Europoje. Tačiau derybos vyksiančios. Yra 29 pagrindiniai punktai, pagal kuriuos reikia tartis. Tų punktų esą ir daugiau, bet jie tik antraeiliai. Jei neiškilis kokių nors kitų problemų ir sunkumų, tas darbas, dar per porą metų ar šiek tiek ilgiau, bus atliktas. Jeigu kurie nors Europos tvarkos reikalavimai Lietuvos ūkiui tuo tarpu būtų neįgyvendinami - teksią derėtis. Esą dalykų,

kurių įgyvendinimas pareikalautų daug laiko. Tada reikės prašyti, kad jų įgyvendinimui būtų skirta daugiau laiko, juos periodiškai išdėstant. Tikimasi 2004 m. pradžioje tapti pilnateise Europos Sąjungos nare. Ir ši galimybė esanti labai reali, pabrėžė A. Saudargas.

Kita A. Saudargo kalbos dalis buvo skirta Lietuvos siekiamai NATO narystei. Politinis sprendimas, sakė užsienio reikalų ministras, jau esąs priimtas, Lietuva deryboms pakviesta. Žinoma, iškilis ratifikacijos klausimas, nes Lietuva galinti neratifikuoti, arba referendumu atmesti. Lietuvoje kai kurie politikai nepritaria įstojimui į NATO. Reikėsia padirbėti ir žmonėms išaiškinti, kokia nauda būsianti visam kraštui, įstojus į NATO. Įstojimui į NATO Lietuvai jau esanti pasiekusi neblogų rezultatų paruošiant kariuomenę, sugebėjimu bendradarbiauti su kitų NATO valstybių kariniais daliniais, mokėjimu naudotis komunikacijos ir ryšio priemonėmis ir kitose demokratijos įgyvendinimo srityse. Į Lietuvą atvažiuojančios NATO komisijos padėti čia palankiai vertina. Manoma, kad pagal šiuos vertinimus dvejų ar trejų metų laikotarpyje Lietuvos narystė NATO turėtų būti išspręsta. Žinoma, tai esąs tik spėliojimas. Aiškiau, į kur šį didžioji politika pasuksianti, tapsia po JAV prezidento rinkimų. A. Saudargas pastebėjo, kad pastaruoju metu Lietuvos reikalai pasistūmėjo į priekį taip, kad Lietuva laikoma labai stipria kandidata į NATO struktūras.

Sugrįžimas į Vakarų civilizaciją ir demokratiškas apsisprendimas esąs nelengvas, kalbėjo A. Saudargas. Reformos sunkios, jaučiasi didelis žmonių nuovargis, visuotinis pozityvių nuotaukų stygius. Praėję metai buvę labai sunkūs. Juos dar labiau sunkino vyriausybės keitimasis ir ekonomikos smukimas. Tačiau ūkis jau kyla, nors mokesčių rinkimas dar vis nelengvai vyksta. Manoma, kad patys sunkiausi momentai jau praeityje. Dabartinė A. Kubiliaus vyriausybė veikianti ryžtingai, nepabijojusi priimti ir gan nepopuliarius, ypač dėl kompensacijos ir indėlių išmokėjimo sprendimus. Nepriėmus tų sprendimų būtų buvę nelengva išspręsti stabilumo problemą. Sunkiausias periodas esąs "pravažiutas",

Algirdas Saudargas
kalba newyorkiečiams

pabrėžė Saudargas. "Valstybė gyvybinga ir dabar jau juda".

Kalbėdamas apie Lietuvos naftos terminalus, užsienio reikalų ministras pastebėjo, kad sutartis su Williams, nors ir pavėluota, buvęs labai svarbus sprendimas. Jeigu su Williams nebūtų buvę susitarta, tai po poros metų Lietuvos naftos terminalai būtų bankrutavę, o visos investuotos paskolos būtų žuvusios. Nekreipiant dėmesio į tai, kad daug neatsakingos informacijos buvo pasklaidė, dabar tas reikalas esąs tvarkoje. Šiuo metu Williams bendrovė derasi su rusais dėl tiekimo laiko. Iš derybų eigos tono galima jausti, kad jie susiderėsia. Apskritai naftos gamyklos atsigaujančios. Nors jos dar dirba ne visu savo pajėgumu, bet žymiai geriau nei praėjusiais metais.

Pastarieji 10 metų Lietuvai buvo labai sunkūs, sakė A. Saudargas, bet ateities vizija turi krypti į intelektualus, protus, o ypač į labai stiprų turą - jaunimą. Dabar jau esąs atėjus laikas, kada į ateitį galima ir šviesiau pažvelgti. Tai atspindėjo ir Lietuvos Prezidento neseniai padarytame metiniame pranešime, kur jis sakė: "Problema yra daug, bet į ateitį optimistiškai žvelgiant galima rasti ir gerų pusių". Šiais žodžiais baigė savo kalbą A. Saudargas.

Po to buvo atsakyta į keletą paklausimų iš salės.

Susitikimo vakaronėje dalyvavo apie 65 asmenys.

Deja, ir vėl neišvengta techninių klūčių: kaip ir praeityje yra nutikę, ir šį kartą garsialkalbis buvo "susirgęs". Ne tik krepšinio kamuolių smūgiai, bet ir šis nesklaidumas vargino tiek kalbėtoją, tiek susirinkusius, o salės gale sėdintieji iš viso vos galėjo girdėti.

kiu. Nuosirdžiai dėkojame už nuolatine dosnią paramą "Darbininkui".

JAV LB Kultūros Taryba praneša, kad planuota **DAINU ŠVENTĖ** 2001 m. birželio mėn. Chicagoje **neįvyks**. Buvo kreiptasi į žinomus muzikus dėl Dainų šventės programos sudarymo, tačiau nei iš vieno nebuvo gautas sutikimas. LB Kultūros taryba dėkoja dr. P. Kisieliui, sutikusiam pirmininkauti organizaciniam komitetui, ir to komiteto nariams už paaukotą laiką ir pastangas.

Amerikos Lietuvių Tarybos raštinės adresą pasikeitė. Dabartinis yra: 6500 South Pulaske Road, Chicago, IL 60629-5136. Darbo valandos: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį nuo 10 val. ryto iki 2 val. popiet.

"Neringos" stovykla Marlboro, Vermont, **ieško šeiminių** dirbti stovykloje liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Turi turėti leidimą dirbti Amerikoje. Darbas atlyginamas gyvenvietėje ir maistu vasarai ir savaitine alga. Skambinti Danai Grajauskaitei: (617) 847-7452. (sk.).

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimoje. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekaloto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT. 06277.

Ieškoma moteris 5 dienas **priziūrėti** seną ligotą lietuvenę moterį Brooklyn, NY. Reikia gyventi šeimoje. Turi turėti darbo leidimą dirbti Amerikoje. Skambinti (718) 847-6422. (sk.)

Moteris iš Lietuvos skubiai ieško darbo. Gailestingoji sesuo, 56 metų, gali prižiūrėti ligonį, šeimnininkauti ir gyventi šeimoje. **Nori pasilikti St. Petersburg, FL, apylinkėje**. Skambinti po 5 val. vak. (727) 360-7830. Kviesti Genutę. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonį, gaminti valgi, tvarkyti namus ir gyventi šeimoje. Susikalba angliškai. Skambinti po 7 val. vak. (718) 847-8063. (sk.).

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS patikimai ir garantuotai
** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;
** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;
** ruošia visus pakvietimo dokumentus;
** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.
Dėl papildomų informacijų teiraukitės telefonu nuo 1 val. p.p. **212-725-8807**. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siunčinyjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius viename voke, skaitytoją pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidymo išlaidoms, "Lietuvos aidas" metinė prenumerata JAV kainuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir siunčiami: "Lietuvos aidas", Maironio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 011-370-2-610-544, Fax 011-370-2-224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, auکوjo: A. Kriger, Princeton, NJ - 100.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auکا Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Woodhaven rajone išnuomojamas didelis, šviesus kambarys prie gero susisiekimo 1 - 2 moterims. Galima naudotis virtuve. Skambinti dieną: 718-459-5755; vakare 718-850-3314. Kviesti Rimą. (sk.)

Parduodamos kanklės. Skambinti 1-203-323-2062. (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **gegužės 6 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

RINKIMAI

JAV LB Tarybos narių ir PLB Seimo atstovų rinkimai įvyks š. m. gegužės 13, 14 ir 20, 21 dienomis. Balsavimai bus pravesiti akivaizdiniai ir paštu.

Balsavimo registracijai ir informacijai prašoma skambinti apylinkių pirmininkams:

Brooklyn/Queens apylinkės: Ramutei Česnavičienei, tel. 718-849-1581;

Long Island apylinkės: Irenai Vilgalienei, 516-482-6684;

Manhattan apylinkės: Laimai Šileikytei-Hood, 212-982-1335;

Versmės apylinkės: Donatui Stančiauskui, 718-486-8028.

Jūsų dalyvavimas LB NY apygardos rinkimuose yra svarbus ir reikalingas.

LB NY Apygardos Rinkimų Komisija

Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje dalinių atstovų suvažiavimas įvyks gegužės 6 ir 7 d. Chicagoje. New Yorke šaulių kuopai suvažiavime atstovaus jos vad. Kęstutis Miklas ir valdybos narys Albinas Sakalas. K. Miklas yra Sąjungos kontrolės komisijos pirmininkas, o A. Sakalas - jos narys.

Teresė Zebertavicius, Treasure Island, FL, ne tik apmokėjo prenumeratą už dvejus metus iš anksto, bet dar pridėjo dosnią auką, atsiųsdama 140 dol. čekį. *Nuosirdžiai dėkojame dosniai aukotojai už nuolatinį mūsų spaudos stiprinimą.*

Mrs. M. Bajorunas, Pompano Beach, FL, kasmet paremdavo mūsų spaudą didesne auکا, o šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuosirdžiai dėkojame už dosnią paramą "Darbininkui".*

Alfonas ir Laima Lileika, Manhasset, NY, šiemet dar padidino savo kasmetinę dosnią auką, apmokėdami prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuosirdi padėka už nuolatinę paramą ir mūsų pastangų įvertinimą.*

Albina Znotas, Kearny, NJ, šiemet dar padidino savo įprastinę 100 dol. paramą, apmokėdama prenumeratą su 120 dol. č.